

Rodzinne historie

Які є родинні історії найстарших поляків з обводу волинського, rówieńського і tarnopolskiego? Які були зборові вizerunki польської спільноти, що мешкала на цих і сусідніх територіях протягом складного ХХ ст.? Про це ми писатимемо в нашій новій рубриці.

Дзisiaj на łamach «Monitora Wołyńskiego» zaczynamy nową rubrykę – «Rodzinne historie». Publikacje te ukażą się dzięki projektowi «Rodzinne historie Polaków z obvodu wołyńskiego, rówieńskiego i tarnopolskiego». W rzeczywistości będzie on dotyczył znacznie szerszych terenów, gdyż Polacy mieszkający obecnie we wspomnianych wyżej obwodach często pochodzą z innych regionów Ukrainy (jak na przykład bohaterka pierwszego tekstu Alina Rogozińska, która urodziła się na Syberii w rodzinie wywiezionej z obvodu żytomierskiego, patrz. str. 4), a nawet z terenów dzisiejszej Polski oraz Białorusi lub wcześniej mieszkali i pracowali w innych obwodach.

Z miejscowymi Polakami specjalnie dla «Monitora Wołyńskiego» będzie spotykał się historyk, dr Serhij Hładyszuk, posiadający doświadczenia rozmów ze świadkami historii w projektach «Wołyń 1943. Pojednanie przez trudną pamięć», «Shtetl Routes. Obiekty żydowskiego dziedzictwa kulturowego w turystyce transgranicznej» oraz «Obertyn – opowieści o życiu miasteczka przed 1956 r.».

Swoimi opowieściami i wspomnieniami już podzielili się z nim Polacy z Kowla i Tarnopola, Kamienia Koszy-

rskiego i Łucka. Przed nim podróże do innych miast i wsi oraz nowe rodzinne historie o zawierusze wojennej i trudnych czasach powojennych, represjach i sowieckiej rzeczywistości, a także o teraźniejszości miejscowej polskiej wspólnoty. O przetrwaniu i wzajemnej pomocy, człowieczeństwie, rodzinnych pamiątkach, współżyciu z przedstawicielami innych narodowości, a nawet o tym, jak Polacy na Syberii śpiewali ukraińskie piosenki ludowe i grali w ukraińskim teatrze.

«Każda rodzinna historia jest wyjątkowa, ale naszych bohaterów łączy to, że mimo różnych życiowych trudności wszyscy oni czczą pamięć przodków i pielęgnują ich tradycje» – mówi dr Serhij Hładyszuk.

Projekt «Rodzinne historie Polaków z obvodu wołyńskiego, rówieńskiego i tarnopolskiego» jest wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021. Jego realizacja jest możliwa dzięki projektowi Fundacji Wolność i Demokracja «Polska Platforma Medialna Wschód».

Natalia DENYSIUK

Na zdjęciu z archiwum rodzinnego Aliny Rogozińskiej jej rodzice na Syberii (ojciec – drugi po lewej w drugim rzędzie, mama – trzecia po lewej).

Родинні історії

Які вони, родинні історії найстарших поляків Рівненської, Волинської та Тернопільської областей? Яким був образ польської спільноти, що жила на цих і сусідніх територіях протягом складного ХХ ст.? Про це ми писатимемо в нашій новій рубриці.

Сьогодні на сторінках «Волинського монітора» ми починаємо нову рубрику – «Родинні історії». Її поява стала можливою завдяки проекту «Родинні історії поляків із Волинської, Рівненської і Тернопільської областей». Насправді він охопить значно ширші терени, адже ті поляки, які нині живуть у трьох згаданих вище областях, часто походять з інших регіонів України (як-от перша героїня рубрики – Аліна Рогозінська, народжена в Сибіру в сім'ї, депортованій із Житомирщини, див. ст. 4) чи навіть сучасних Польщі та Білорусі або ж мешкали й працювали на території інших областей.

Із місцевими поляками спеціально для «Волинського монітора» говоритиме кандидат історичних наук Сергій Гладішук, який має досвід подібних розмов зі свідками історії у проектах «Волинь 1943. Поєднання через важку пам'ять», «Штетли. Об'єкти єврейської культурної спадщини в транскордонному туризмі» та «Обертин. Оповіді про життя містечка перед 1956 р.».

Своїми спогадами з ним уже поділилися поляки з Ковеля й Тернополя, Каменя-Каширського й Луцька. Перед ним – подорожі до інших

міст і сіл, нові родинні історії про лихоліття війни та післявоєнного часу, репресії та радянську дійсність, а також про сьогодення місцевої польської спільноти. Про історії виживання і взаємодопомоги, порятунку і людяності, родинні реліквії, співжиття з представниками інших національностей і навіть про те, як поляки в Сибіру співали українські народні пісні та грали в українському театрі.

«Кожна родинна історія по своєму унікальна, але об'єднує наших героїв те, що, незважаючи на різні життєві колізії, всі вони шанують пам'ять про своїх предків і зберігають їхні традиції», – зазначає Сергій Гладішук.

Проект «Родинні історії поляків із Волинської, Рівненської і Тернопільської областей» фінансово підтримала Канцелярія голови Ради міністрів РП у рамках конкурсу «Полонія та поляки за кордоном 2021» завдяки «Польській медіальній платформі Схід» – ініціативі фундації «Свобода і демократія».

Наталія ДЕНИСЮК

На фото із сімейного архіву Аліни Рогозінської – її батьки в Сибіру (батько – другий зліва в середньому ряду, мама – третя зліва).

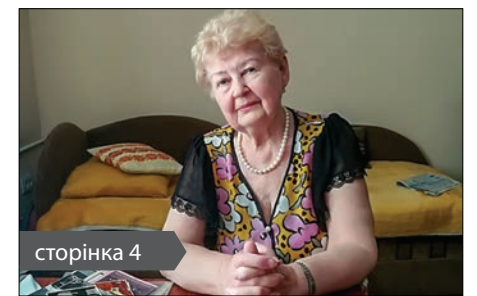
Отримай стипендію для молодого вчителя

Aplikuj o Stypendium Młodego Nauczyciela

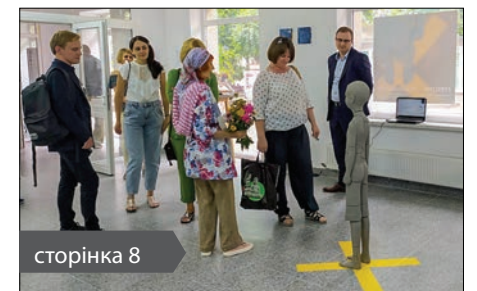

Аліна Рогозінська: «Маю сибірське загартування»

Alina Rogozińska: «Mam syberyjski hart»

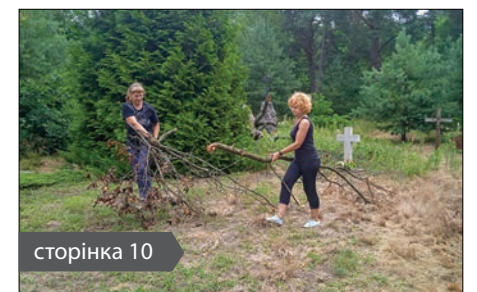

У Луцьку презентували арт-проекти митців із Вроцлава
W Łucku zaprezentowano projekty twórców z Wrocławia

Цвинтарі в Острівках і Мельниках упорядковано

Cmentarze w Ostrówkach i Mielnikach uporządkowane

Урочиста меса у Зборові

Uroczysta msza święta w Zborowie

Ochotnicze straże pożarne w wołyńskich hromadach

Пожежно-рятувальні загони у волинських громадах

15 wołyńskich hromad oraz 32 polskie gminy uczestniczą w projekcie «Wzmocnienie potencjału Ochotniczych Straży Pożarnych w ratowaniu ofiar wypadków na drogach województwa lubelskiego i obwodu wołyńskiego» – podaje Wołyńska Rada Obwodowa.

15 волинських громад та 32 польські гміни беруть участь у проекті «Зміцнення потенціалу добровільних пожежно-рятувальних підрозділів у порятунку постраждалих від нещасних випадків на дорогах Люблінського воєводства та Волинської області». Про це повідомляє Волинська обласна рада.

Projekt przewiduje stworzenie w hromadach na pograniczu polsko-ukraińskim ochotniczych straży pożarnych zdolnych do skutecznego działania w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym na drogach, szczególnie w miejscowościach, w których nie działają profesjonalne jednostki ratownicze.

Wołyńskie hromady uczestniczące w projekcie otrzymały w jego ramach niezbędne wyposażenie dla swoich jednostek ochotniczej straży pożarnej: torby medyczne, nosze do transportu ofiar wypadków, kamizelki ratunkowe, nożyco-rozpieracze elektryczne itd. Poza tym w ciągu ostatnich trzech miesięcy ochotnicy ćwiczyli akcje ratunkowe. Ostatnie takie szkolenie odbyło się w warunkach polowych z zastosowaniem sprzętu ratowniczego.

Anatolij Kłymiuk, przewodniczący hromady w Łukowie, powiedział, że szczególnie niebezpiecznym odcinkiem położonym na terenie samorządu jest droga Kowel-Jagodzin, gdzie często dochodzi do wypadków. W związku z tym ochotnicza straż pożarna hromady w ramach projektu otrzymała dodatkowy sprzęt.

«W szkoleniach uczestniczyli wszyscy starostowie z naszej hromady, miejscowa straż pożarna oraz ochotnicy. Otrzymaliśmy sprzęt, wiedzę oraz umiejętności, co pozwoli w sytuacjach nadzwyczajnych wydostać ludzi z samochodów i udzielić im pierwszej pomocy» – dodał.

W projekcie uczestniczą także hromady w Uściługu, Poromowie, Pawliwce, Litowiu, Iwaniczach, Wiśniowie, Równem, Hołobach, Dubowej, Kołodziejnem, Zabłociu, Szacku, Lubieszowie oraz Żydycynie.

Projekt «Wzmocnienie potencjału Ochotniczych Straży Pożarnych w ratowaniu ofiar wy-

padków na drogach województwa lubelskiego i obwodu wołyńskiego» jest realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina przez Zakład Komunalny Wołyńskiej Rady Obwodowej «Agencja Rozwoju Euroregionu Bug» oraz Fundację Ihora Pałyci «Tilky Razom» po stronie ukraińskiej, a także Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug z polskiej.

Źródło: volynrada.gov.ua

Projekt przewiduje stworzenie w hromadach na pograniczu polsko-ukraińskim ochotniczych straży pożarnych zdolnych do skutecznego działania w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym na drogach, szczególnie w miejscowościach, w których nie działają profesjonalne jednostki ratownicze.

Projekt przewiduje stworzenie w hromadach na pograniczu polsko-ukraińskim ochotniczych straży pożarnych zdolnych do skutecznego działania w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym na drogach, szczególnie w miejscowościach, w których nie działają profesjonalne jednostki ratownicze.

dobrowolcy навчаються майстерності рятувати. Цього разу вишкіл був у польових умовах та з використанням рятувального обладнання.

Голова Луківської громади Анатолій Климчук розповів, що зоною підвищеної небезпеки на їхній території є траса Ковель-Ягодин, де автопригоди не рідкість, тому добровільний загін отримав від проекту ще й додаткове спорядження.

«У навчаннях від нашої громади взяли участь усі старости, місцева пожежна охорона та добровольці. Наш загін матиме постійне місце базування. Ми отримали обладнання, знання, навички, тому в надзвичайних ситуаціях зуміємо і розблокувати, і дістати людей за потреби, а також надати домедичну допомогу» – сказав він.

Учасниками проекту є також Устилузька, Поромівська, Павлівська, Литовезька, Іваничівська, Вишнівська, Рівненська, Голобська, Дубівська, Колодзянська, Заболоттвська, Шацька, Любешівська та Жидичинська громади.

Projekt «Зміцнення потенціалу добровільних пожежно-рятувальних підрозділів у порятунку постраждалих від нещасних випадків на дорогах Люблінського воєводства та Волинської області» в рамках Програми трансграничного співробітництва Польща-Білорусь-Україна реалізують комунальна установа Волинської обласної ради «Агенція розвитку Євроregionu «Буг» і Фонд Ігоря Палиці «Тільки разом» з української сторони та «Асоціація органів місцевого самоврядування Євроregionu «Буг» із польської.

Джерело: volynrada.gov.ua

Stypendia dla młodych nauczycieli

Trwają zgłoszenia do Programu Stypendialnego Młodego Nauczyciela dla pedagogów wykładających w języku polskim w placówkach oświatowych na Ukrainie, Białorusi, Litwie oraz Łotwie.

STYPENDIUM MŁODEGO NAUCZYCIELA NA BIAŁORUSI/LITWIE/ŁOTWIE/UKRAINIE

- ➔ JESTEŚ NAUCZYCIEM?
- ➔ NAUCZASZ W JĘZYKU POLSKIM?
- ➔ ANGAŻUJESZ SIĘ NA RZECZ SZKOLNICTWA POLSKOJĘZYCZNEGO NA BIAŁORUSI/LITWIE/ŁOTWIE/UKRAINIE?
- ➔ ZAWALCZ O STYPENDIUM MŁODEGO NAUCZYCIELA

Więcej informacji na stronie www.wid.org.pl

Fundacja Wolność i Demokracja zaprasza młodych nauczycieli polskiego pochodzenia z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Łotwy uczących przedmiotów ojczystych w szkołach z polskim językiem nauczania, szkołach z funkcjonującymi klasami polskimi, w szkołach sobotnio-niedzielnich oraz punktach nauczania języka polskiego i przedmiotów ojczystych działających przy stowarzyszeniach i parafiach do składania wniosków w ramach Programu Stypendialnego Młodego Nauczyciela.

Celem Programu jest wsparcie młodych nauczycieli, którzy rozpoczynają pracę zawodową w placówce oświatowej lub pracują w niej nie dłużej niż 5 lat.

O Stypendium może się ubiegać pełnoletni Kandydat, który spełnia następujące kryteria:

- jest obywatelem jednego z krajów: Białoruś, Litwa, Łotwa, Ukraina,
- jest nauczycielem nauczającym w języku polskim w placówce oświatowej w jednym z wymienionych krajów: Białoruś, Litwa, Łotwa, Ukraina,
- pracuje w placówce oświatowej nie dłużej niż 5 lat,
- posiada potwierdzoną przynależność do narodu polskiego (Kartę Polaka) lub udokumentowane polskie pochodzenie,
- angażuje się bezpośrednio w działalność na rzecz Polaków mieszkających na Białorusi, Litwie, Łotwie lub Ukrainie.

W celu uzyskania Stypendium należy złożyć kompletny wniosek stypendialny zgodnie z zapisami Regulaminu wypełniony na załączonym formularzu, wyłączenie drogą mailową na adres: fundacja@wid.org.pl z adnotacją w tytule: «Stypendium młodego nauczyciela».

Termin złożenia wniosku: do 30 września 2021 r.

Wszelkie informacje oraz warunki otrzymania stypendium znajdują się w Regulaminie Programu Stypendialnego Młodego Nauczyciela. Wraz z formularzem wniosku stypendialnego można pobrać na stronie Fundacji Wolność i Demokracja: wid.org.pl

Program Stypendialny Młodego Nauczyciela organizowany przez Fundację Wolność i Demokracja w celu wspierania rozwoju polskojęzycznego szkolnictwa stacjonarnego i społecznego na Wschodzie, realizowany w ramach projektu «Nauczyciel PLUS. Program wspierania nauczycieli polskich na Wschodzie».

Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Źródło: wid.org.pl

Wizyta studyjna we Włodawie

Навчальний візит до Влодави

Українська делегация на челе з przewodniczącym Wołyńskiej Rady Obwodowej Hryhorijem Nedopadem spotkała się z władzami gminy Włodawa, przedstawicielami agencji turystycznych oraz właścicielami obiektów rekreacyjnych, a także zwiedziła popularne miejsca turystyczne na Lubelszczyźnie.

6–8 sierpnia odbył się wyjazd studyjny do Polski delegacji z Wołynia. Wizyta została zorganizowana w ramach projektu «Ukraińsko-polskie pojezierza – kraina legend: odkryj i ciesz się nieznanym» Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Białoruś–Ukraina 2014–2020.

W trakcie wyjazdu przedstawiciele obwodu wołyńskiego zwiedzili szereg obiektów na szlaku turystycznym, dowiedzieli się o tym, jak je tworzą, w jaki sposób są finansowane, a także jak są promowane na poziomie regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

Uczestnikami wizyty byli przedstawiciele samorządów, firm turystycznych oraz mediów polskich i ukraińskich. Zapoznali się oni przede wszystkim z tym, jak polskie doświadczenia mogą się przydać podczas realizacji projektu «Ukraińsko-polskie pojezierza – kraina legend: odkryj i ciesz się nieznanym».

Źródło: facebook.com/BRANDLAKES2020

Українська делегация на чолі з головою Волинської обласної ради Григорієм Недопадом зустрілася з керівництвом гміни Влодава, туристичними агентами і власниками рекреаційних об'єктів та відвідала популярні туристичні локації на Люблінщині.

6–8 серпня делегация з Волині здійснила навчальний візит до Польщі. Поїздка відбулася в рамках проекту «Ukraińsko-polskie pojezierza – край legend: відкрий та насолоджуйся незвіданим» Програми транскордонного співробітництва Польща–Білорусь–Україна 2014–2020.

Під час навчальної поїздки учасники відвідали низку цікавих локацій туристичного маршруту, отримали інформацію про те, як вони створювалися, як їх фінансують та які заходи вживають для просування на регіо-

нальному, національному й міжнародному рівнях.

Учасниками візиту стали представники органів місцевого самоврядування, туристичних компаній, польських та українських мас-медіа. Вони ознайомилися передусім із тим, як польський досвід може бути застосований у рамках проекту «Ukraińsko-polskie pojezierza – край legend: відкрий та насолоджуйся незвіданим».

Джерело: facebook.com/BRANDLAKES2020

Конкурс фотографій у рамках Програми Польща–Білорусь–Україна

Спільний технічний секретаріат Програми транскордонної співпраці Польща–Білорусь–Україна запрошує всіх охочих узяти участь у конкурсі «Відкривайте унікальність прикордоння ПБУ».

Організатори пропонують поділитися результатами свого ознайомлення з проектами, реалізованими в рамках програми.

Конкурс відкритий для всіх охочих (фотографів і фотолюбителів) незалежно від віку та місця проживання. Один учасник може надіслати не більше п'яти світлин. Знімки повинні демонструвати результати реалізованих проектів (що було зроблено, як вони вплинули на життя людей, як вони змінили прикордоння), проектів, які ще реалізуються (будь-які види діяльності, здійснюваної в рамках проектів), або показувати заходи, що організуються в рамках проекту.

Проекти ПБУ можна легко знайти за допомогою пошукового механізму: <https://www.pbu2020.eu/ua/projects2020>.

Мета конкурсу – представити результати реалізованих проектів (що

було зроблено, як вони вплинули на життя людей, як вони змінили прикордоння) або проектів, які ще реалізуються (будь-які види діяльності, здійснюваної в рамках проектів). Також ви можете відобразити на світлинах заходи, які організують у межах проектів (фестивалі, екскурсії на байдарках, майстер-класи тощо).

Правила участі та електронну форму заявки можна знайти тут: <https://www.pbu2020.eu/ua/news/2178>.

Прийом заявок триватиме до 19 вересня 2021 р. Результати конкурсу будуть оприлюднені наприкінці вересня 2021 р.

Джерело: pbu2020.eu

Інформація волинська Волинська інформація

Z powodu małej liczby uczniów na Wołyniu zostaną zlikwidowane ogólnokształcące szkoły I-II stopnia we wsi Kraska oraz I stopnia w Domanowem w Ratnowskiej Hromadzie. Poza tym w trakcie likwidacji jest Gimnazjum nr 33 we wsi Iwanczyce w Łuckiej Hromadzie.

•••••

На Волині закривають малокомплектні школи: 30Ш I-II ступенів у селі Краска та 30Ш I ступеня в селі Доманове Ратнівської громади. Окрім того, у процесі ліквідації – Іванчицьська гімназія № 33 Луцької міськради.

Zgodnie ze stanem na 16 sierpnia w obwodzie wołyńskim przeciwko COVID-19 zostały zaszczepione 82 702 osoby (8,07 % mieszkańców obwodu), w tym 51 525 – dwiema dawkami. Poziom szczepień w regionie jest najniższy na Ukrainie.

•••••

Станом на 16 серпня на Волині проти COVID-19 вакциновано 82 702 особи (8,07 % населення області), з яких 51 525 – повністю. Рівень вакцинації в регіоні – найнижчий в Україні.

Przeciwko koronawirusowi zostało zaszczepionych ok. 26 % pracowników szkół średnich w obwodzie wołyńskim.

•••••

Близько 26 % персоналу закладів загальної та середньої освіти Волинської області вакцинувалися проти коронавірусу.

Na trasie Łuck–Lwów zainstalowano tymczasowy most przez Zachodni Bug w pobliżu wsi Gaik w zamian za ten, który zawałił się 3 maja.

•••••

На автошляху Луцьк–Львів облаштували тимчасовий міст через річку Західний Буг біля села Гайок. Старий шляхопровід обвалювався ще 3 травня.

Gabinet Ministrów wpisał Wołyński Obwodowy Szpital Kliniczny na listę uczestników pilotażowego projektu transplantacji narządów i tkank ludzkich.

•••••

Кабмін включив у перелік учасників пілотного проекту з трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів Волинську обласну клінічну лікарню.

Na Wołyniu odrestaurowano kościelny ołtarz z XVII wieku. Można go obejrzeć w Muzeum Ikony Wołyńskiej.

•••••

На Волині відреставрували костельний вівтар XVII ст. Побачити його можна в Музеї волинської ікони.

Rodzinne historie: Syberyjski hart Aliny Rogozińskiej

Родинні історії: Сибірське загартування Аліни Rogozińskiej

Z panią Aliną Rogozińską spotykam się w jej mieszkaniu prawie w samym centrum Łucka. Kobieta w poważnym wieku, z bardzo wyrazistym sposobem wypowiedzenia się, zaprasza mnie do pokoju. Na stole przygotowana wcześniej lista najważniejszych wydarzeń życiowych i tak drogie jej sercu rodzinne zdjęcia. Mam przecucie ciekawej rozmowy, z góry nazwanej żartobliwie przez moją rozmówczynię «Santa Barbarą».

Rodzice

«Moi rodzice pochodzili z Żytomierszczyzny. Ojciec Antoni Bobrowski, syn Jana, urodził się w 1894 r. we wsi Huta Zabielocka, a mama Stanisława Rogozińska, córka Jana, w 1904 r. w Radomyślu. Oboje pochodzili z miejscowych polskich rodzin, mieszkających tu od czasów Imperium Rosyjskiego. W tamtym okresie był tu taki węzeł: Berdyczów-Malin. Były to małe polsko-żydowsko-ukraińskie miasteczka, w których do pewnego momentu żyło się w zgodzie» – wspomina Alina Rogozińska.

«Mój tata bardzo ładnie grał na skrzypcach oraz na klarnecie. Tej pasji był wierny do końca życia. Pochodził z zamożnej rodziny, miał brata i cztery siostry. Ojciec był człowiekiem wykształconym, ukończył miejską szkołę. Kiedy rozpoczęła się I wojna światowa, ukończył kurs dla oficerów i wspólnie z bratem Tymoteuszem trafił na front. Zgodnie z rodzinnymi opowieściami brali udział w ofensywie Brusilowa, przez jakiś czas przebywali w niewoli. Mój tata zakończył wojnę w stopniu kapitana. Po powrocie do domu pracował jako sekretarz w Radomyskim Sądzie. W Radomyślu poznał moją mamę – Stanisławę Rogozińską. Mama bardzo ładnie śpiewała, gdyby życie potoczyło się inaczej, na pewno zostałaby artystką. W 1925 r. tata i mama wzięli ślub, a w 1926 r. urodziła się moja siostra Irena, która obecnie mieszka w Sumach i ma 95 lat. Może Pan to sobie wyobrazić? Nazywamy ją naszą angielską królową» – opowiada pani Alina (*królowa Wielkiej Brytanii Elżbieta II również urodziła się w 1926 r.* – przyp. aut.).

Zakończywszy opowieść o rodzicach i ich życiu na Żytomierszczyźnie pani Alina staje się smutna, ponieważ po szczęśliwych latach życia małżeńskiego i przyjeździe na świat pierwszego dziecka rodzinę Bobrowskich, podobnie jak wiele innych, na początku lat 30. czekały tragiczne wydarzenia.

Kolektywizacja i Sybir

«Z początkiem kolektywizacji mój dziadek Jan, który posiadał dębowy lasek i rolę, był bogatym gospodarzem, odmówił wstąpienia do kolchozu. Jego synowie wkrótce zostali aresztowani. Mój ojciec trafił do więzienia w Żytomierzu, za jakiś czas został wywieziony na Sybir. Wkrótce mamę wraz z moją siostrą i malutkim bratem również tam deportowano. W trakcie trudnej podróży bydłymi wagonami chłopczyk zmarł i mama przybyła do Irkucka już tylko z moją siostrą. Właśnie tam ojciec odnalazł naszą rodzinę. Następnie skierowano ich do roboty w sowchozie Tajszet hodującym zwierzęta, który był podporządkowany Głównemu Zarządowi Poprawczych Obozów Pracy (Gułag) NKWD. Wkrótce ojciec został skierowany jako księgowy do osiedla Buzuj w rejonie echirynt-buлагatskim obwodu irkuckiego. Dzięki talentowi muzycznemu razem z mamą ciągle był zaangażowany w działalność kulturalną. Tato zorganizował orkiestrę, a wkrótce – teatr amatorski, w którym grali pracownicy kolchozu. Byli to Ukraińcy, Polacy, Czesi, Słowacy oraz przedstawiciele innych narodowości» – opowiada pani Alina.

Moja rozmówczyni pokazuje zdjęcia, na których jej rodzice haftowanych koszulach wystę-

3 Aliną Rogozińską spotykam się w jej mieszkaniu, майже в самому центрі Луцька. Поважного віку жінка з виразною мовою запрошує мене в кімнату. Вже на столі – підготовлений список найважливіших життєвих подій і такі дорогі її серцю сімейні фотографії. Налаштовуюся на цікаву бесіду, яку моя співрозмовниця жартома відразу окреслила «Санта-Барбарою».

Батьки

«Мой батьки походили з Житомирщини. Батько Антон Іванович Бобровський народився в 1894 р. у селі Гута-Забілоцька, а мама Станіслава Іванівна Rogozińska – в 1904 р. у Радомішлі. Обоє походили з місцевих польських родин, що мешкали тут із часів Російської імперії. У той час був такий вузол Бердичів-Малин. Це були маленькі польсько-єврейсько-українські містечка, що до певного часу жили в злагоді», – згадує Аліна Rogozińska.

«Мій батько дуже гарно грав на скрипці та кларнеті. Із цим хобі він не розлучався до кінця життя. Він походив із зamoжної родини та мав ще брата і чотириох сестер. Батько був освіченою людиною, закінчив міське училище. Коли почалася Перша світова війна, закінчив офіцерські курси й разом із братом Тимофієм потрапив на фронт. Згідно з переказами, вони брали участь у Брусилівському прориві, певний час перебували в полоні, а батько закінчив війну в ранзі капітана. Після повернення додому батько працював секретарем у Радомішльському суді. В Радомішлі він познайомився з мамою – Станіславою Rogozińską. Мама дуже гарно співала, і якби життя склалося інакше, то неодмінно зробила б кар'єру артистки. В 1925 р. тато і мама взяли шлюб, а в 1926 р. народилася моя сестра Ірина, що сьогодні проживає в Сумах і має 95 років. Можете собі уявити? Ми її називаємо нашою англійською королевою», – розповідає Аліна Антонівна (*королева Великої Британії Елизавета II також народилася 1926 р.* – авт.).

Закінчивши оповідь про батьків та їхнє життя на Житомирщині, вона сумнішає, оскільки після щасливих років подружнього життя і появи першої дитини сім'ї Бобровських, як і багатьом іншим, на початку 1930-х рр. довелося пережити трагічні події.

Колективізація і Сибір

«Із початком колективізації мій дідусь Іван, багатий господар, що мав дубовий лісок і поле, відмовився вступати в колгосп. Його синів згодом арештували. Мій батько опинився в Житомирській тюрмі, а через деякий час його вивезли до Сибіру. Згодом і маму разом із сестрою та маленьким братиком відправили в Сибір. Під час важкої поїздки тими телятниками хлопчик помер і мама прибула до Іркутська лише разом із моєю сестрою. Батько відшукав нашу сім'ю в Іркутську, їх відправили працювати в тваринницький радгосп Тайшет, який підпорядковувався Головному управлінню таборів при НКВС. Згодом батька призначили працювати бухгалтером у поселенні Бузуй Ехирит-Булагатського району Іркутської області, а завдяки музичній обдарованості його і маму залучали до культурного життя. Батько організував оркестр, а згодом – самодіяльний театр, що складався із працівників колгоспу – це були українці, поляки, чехи, словаки та інші».

Моя співрозмовниця демонструє фотографії, на яких її батьки у вишиванках грають в українських п'єсах «Безталанна» і «Наталка Полтавка». Після однієї з вистав відбулася цікава подія. До батька підійшла жінка, яка по-

1

2

3

4

5

pują w ukraińskich dramatach «Bezałanna» oraz «Natałka Połtawka». Po jednym z takich przedstawień wydarzyło się coś ciekawego. Do ojca pani Aliny podeszła kobieta, pochodząca z rodziny dekabrystów wysiedlonych jeszcze w XIX wieku i podarowała mu skrzypce, które stały się swoistą rodzinną relikwią.

Alina Rogozińska wspomina, że razem z nimi na Syberii mieszkali m.in. muzycy, aktorzy, reżyserowie, lekarze.

«Czyli z Panią na zesłaniu przebywała inteligencja?» – pytam panią Alinę. «Tak, byli to najlepsi ludzie. Zaczęto ich jednak już wkrótce aresztować, rozpoczęły się trudne czasy również dla naszej rodziny. Urodziłam się w czerwcu 1937 r. w osiedlu Buzuj, a w październiku tego roku ojciec został aresztowany. Miałam dopiero cztery miesiące» – mówi.

Na pytanie, dlaczego aresztowano ojca, pani Alina odpowiada: «Życiorys, były oficer armii carskiej, był jeńcem, «biała kość». Nasi sąsiedzi odwrócili się od nas, ale wkrótce ich również czekały podobne losy. Sąsiad, dyrektor szkoły, nie puszczał do nas swojej córki, a już za tydzień również został aresztowany. Nic nie wiedzieliśmy o losach ojca. Mama kilka razy jeździła do Irkucka i zostawiła tam paczkę dla taty, ale pewnego razu powiedziałam jej: «Po co tu jeździsz? Nie ma go już dawno. Takich ludzi nikt nie trzyma przy życiu». Mama wciąż jednak czekała».

W archiwum pani Aliny zachowało się zaświadczenie o śmierci ojca, zgodnie z którym rzekomo zmarł w 1940 r. na zapalenie płuc. W rzeczywistości Antoni Bobrowski został rozstrzelany na początku 1938 r. w Irkucku, o czym zachował się odpowiedni zapis w książce «Ofiary represji politycznych w obwodzie irkuckim» (ros. «Жертвы политических репрессий Иркутской области»). Kilka miesięcy wcześniej rozstrzelano również jego brata Tymoteusza. Pod koniec 1938 r. mama pani Aliny została zmuszona do wzięcia zaocznie rozvodu z mężem pod groźbą umieszczenia dzieci w sierocińcu. Antoni Bobrowski został zrehabilitowany dopiero w 1962 r.

Na forum genealogicznym «Огólnorosyjskie drzewo genealogiczne» (ros. «Всероссийское генеалогическое древо») udało się nam znaleźć wpis Iryny Perłowskiej z Połtawy z 2013 r., w którym zaznacza, że szuka krewnych swojej prababci Marii Bobrowskiej, córki Józefa, która również pochodziła ze wsi Huta Zabiełocka w obwodzie żytomińskim. Jej historie o braciach Antonim i Tymoteuszu są podobne do rodzinnej historii pani Aliny.

«Po aresztowaniu ojca zostaliśmy podczas wielkiego mrozu wywiezieni do Irkucka, gdzie mama po 12 godzin dziennie pracowała w Łysyckińskiej Cegielni» – kontynuuje Alina Rogozińska. – «Wychowywała mnie wówczas przeważnie siostra Irena, a mama często wracała do pracy z poparzonymi rękami. Jedynym ratunkiem dla nas była obecność Marusi, siostrzenicy ojca, która mieszkała z nami i we wszystkim nam pomagała».

«Następnie przeniesiono nas do miejscowości Mama nad lewym brzegiem rzeki Witim w obwodzie irkuckim. Tu mama zatrudniła się jako księgowa w magazynie zakładu wydobywającego minerał muskowitz. Mój ojciec zawsze mówił mamie, żeby się uczyła, bo to wszystko jej się przyda. Dobrze przewidział jej przyszłość. Ja ciągle chorowałam na zapalenie płuc i mama jeź-

dziła do różnych syberyjskich miejscowości, żeby mnie leczyć. Siostra do dziś dziwi się, jak udało mi się przetrwać. Być może także dzięki miejscowym mieszkańcom – Buriatom, którzy przekazywali mamie tłuszcz niedźwiedzi dla mnie. Zawsze żartując, że to właśnie dzięki temu mam syberyjski hart» – opowiada pani Alina.

«Ze łzami w oczach moja mama kontynuowała udział w życiu kulturalnym, często śpiewała piosenkę «Czoha woda kalamutna» z dramatu «Natałka Połtawka» – wspomina Alina Rogozińska. – «Po napisaniu hymnu ZSRR w 1944 r. mamę zmuszono do jego wykonania, dając do zrozumienia, że w razie odmowy czekają ją poważne konsekwencje. Pamiętam, że jako wynagrodzenie mama otrzymała wówczas dziecięce ubrania dla nas z siostrą. Siostra również pomagała mamie w występach, czasem na scenie tańczyła hopaka w stroju ukraińskim».

Radomyśl i Stanisławów

«Po II wojnie światowej siostry mamy, które mieszkały na Ukrainie, zwracały się do Radomskiej Rady Rejonowej z prośbą o udzielenie nam pozwolenia na powrót do domu, do Radomyśla. Moja siostra ukończyła wówczas dziewiątą klasę i dostała się do szkoły pedagogicznej w Irkucku.

W 1946 r. pozwolono nam na powrót na Ukrainę. Najpierw przybyliśmy do Kijowa, gdzie mieszkaliśmy u przyjaciółki mamy. Moja siostra Irena chciała studiować, ale miała wpisane w dokumentach, że jest dzieckiem wroga narodu. Mąż przyjaciółki mamy, który nazywał się Żebrowski, pomógł nam i siostra dostała się na wydział filologii w Kijowie, a my z mamą wróciliśmy do Radomyśla.

Radzono nam, żebyśmy nie wspominały o Syberii i nie wyrabiali żadnych dokumentów dotyczących naszego pobytu na zesłaniu. W związku z tym wydano mi zaświadczenie, że urodziłam się w 1939 r., a nie w 1937 r. Pisałam później na Syberię, ale otrzymywałam odpowiedzi, że nie zachowały się żadne dokumenty, które potwierdzałyby, że urodziłam się w 1937 r. zostałam ochrzczona w kościele w Żytomierzu» – mówi Alina Rogozińska.

Opowiadając o dalszym życiu, pani Alina przypomina sobie o modlitewniku ojca z 1916 r., który towarzyszył mu podczas I wojny światowej: «Chcę, żeby włożono mi go do mogiły, gdy nadejdzie czas. Jest to bardzo droga dla mnie pamiątka».

Po studiach w Kijowie siostra pani Aliny została skierowana do pracy w obwodzie stanisławowskim (obecnie iwanofrankiński): «Dołączyliśmy z mamą do niej w 1949 r. Tu ukończyłam cztery klasy rosyjskiej szkoły. Pamiętam, że od samego początku zakwaterowano nas wspólnie z rodziną Piotra Grejdy w budynku Polaków wysiedlonych do Polski. Miejscowi wiedzieli, że również jesteśmy Polakami, ale byliśmy dla nich przede wszystkim zwykłymi ludźmi, sąsiadami. Miałam tam przyjaciół. W obwodzie stanisławowskim mieszkaliśmy do 1953 r. Moja siostra wyszła za mąż za wojskowego, zostaliśmy więc z mamą dwie. Dziś Irena mieszka w Sumach. Jej mąż Anatolij pochodził z obwodu żytomińskiego, studiował na uniwersytecie w Czerniowcach, został naukowcem».

Naszą rozmowę z panią Aliną przerywa telefon od siostry Ireny. Dzwonią

choдила z rodziny wiselonych jeszcze w XIX st. dekadry, i podarowała jej skrzypki, co stała swoeridno simejnoju relikwieju.

Alina Rogozińska zgaduje, że razem z nimi w Sibiru mieszkali muzycanci, aktorzy, rezhiseri, lekarzi.

«To wychodit, cho z wami na zaslanni prozhivali inteligentni ljudi?» – zapituju. «Tak, ce byli najkrajshi ljudi. Prote z zasom ih pochali areshutowuwati, rozpochalisi skladni chasi i dla nashoi sim'i. Ya narodilasja w chervni 1937 r. u poselenni Buzuj, a w zhovtni togo zh roku b'atka areshtowuwali. Meni buło vs'ogo chotiri misjatsi», – zaznacza pani Alina.

Na zapitanija, cho z atrimali b'atka, widpowida: «Biografija, kolishnij oficer carskoi armii, buw u poloni, bila kistka. Nashi susidi widvernuлися wid nas, ale zhodom i ih spitkala podobna dolja. Susidsku dochku dirrektora shkoly perestali puskaty do nas gratisja, a cherez tyzhden' i yogo areshtowuwali. Pro b'atka mi nichogo ne znali. Mama kilka raziv prijdzhala do Irkutska i lishala naglyadachevi peredacha, ale odnogo razu iij skazali: «Nawischo ty sjudy i'zdish? Yogo vje dawno nema. Takih ljudi ne zberigajut». Ale mama prodowzhwala chekati».

U pani Alini zbereglosja swidocstwo pro smert' b'atka, zhgdno z jakim win nibito pomer u 1940 r. wid zapalennja legeny. Nasprawdi Antona Bobrowskogo rozstriljali na pochatu 1938 r. w Irkutsku, pro cho zberigisja widpowidnij zapis u knizi «Zhertwy politicheskich repressij Irkutskoi oblasti». Za kilka misjatsiv do chogo rozstriljali yogo brata Timofija. Naprikinco 1938 r. mamu pani Alini primusili zaочно rozirwati shlob iz chowikom, pogrozhujuchi zabraty ditej do pritulku. Antona Bobrowskogo reabilituwali lish w 1962 r.

Na сайті форуму «Всероссийское генеалогическое древо» нам вдалося відшукати запис Ірини Перловської з Полтави, датований 2013 р., у якому вона зазначає, що шукає родичів своєї прабабусі Марії Йосипівни Бобровської, яка також походила із села Гута-Забілоцька Житомирської області. Її сімейні історії про братів Антона і Тимофія перегукуються з родинною історією пані Аліни.

«Після арешту батька нас у великий мороз вивезли до Іркутська, де мама працювала на Лисихінському цегляному заводі по 12 годин на добу, – продовжує Аліна Рогозінська. – У цей час мене більше виховувала сестра Ірина, а мама часто приходила після роботи з обпеченими руками. Єдиним порятунком для нас була присутність племінниці батька Марусі, що проживала з нами і в усьому допомагала».

«Далі нас переселили до селища Мама на лівому березі річки Вітім Іркутської області. Тут моїй мамі вдалося влаштуватися бухгалтером на складі гірничого комбінату з видобування слюди-мусковіту. Мій батько завжди казав мамі, щоб вона навчалася, що це їй пригодиться. Він ніби передбачав її майбутнє. Я постійно хворіла на крупозне запалення легень і мама відвозила мене на лікування до віддалених населених пунктів Сибіру. Сестра досі дивується, як я змогла вижити. Можливо, зокрема, завдяки місцевому населенню – бурятам, що передавали мамі ведмежий жир для мене. Я завжди жартую, що саме завдя-

ки цьому маю сибірське загартування», – ділиться пані Аліна.

«Зі сльозами на очах моя мама продовжувала брати участь у культурному житті, часто виконувала пісню «Чого ж вода каламутна» з «Наталки Полтавки», – згадує Аліна Рогозінська. – Після створення гімну СРСР у 1944 р. маму примусили виконувати цю пісню, натякаючи, що за відмову на неї чекатимуть наслідки. Пам'ятаю, як винагороду мама отримала дитячий одяг для нас із сестрою. Сестра також допомагала мамі в культурному житті, іноді на сцені танцювала гопака в українському костюмі».

Радомишль і Stanisławów

«Після завершення Другої світової війни мамині сестри, які жили в Україні, зверталися до Радомишльської районної ради із проханням повернути нас додому – в Радомишль. Моя сестра на той час закінчила дев'ятий клас і вступила в педагогічне училище в Іркутську».

У 1946 р. мама дозволила повернутися в Україну. Спочатку ми прибули до Києва, де проживали у квартирі маминої подруги. Моя сестра Ірина прагнула далі навчатися, але в її документах була помітка, що вона дитина ворога народу. Чоловік маминої подруги на прізвище Жебровський допоміг нам – сестру взяла на навчання до Києва на філологічне відділення, а ми з мамою повернулися в Радомишль».

Там нам порадили не згадувати про Сибір і не робити ніяких документів, пов'язаних із нашим перебуванням на засланні. Через це мені видали посвідчення, що я народилася в 1939 р., а не в 1937 р. Пізніше я писала до Сибіру, але мені відповіли, що не збережено жодних документів, які підтвердили б моє народження в 1937 р. У 1947 р. мене охрестили в костелі в Житомирі», – каже Аліна Рогозінська.

Розповідаючи про подальше життя, вона відволікається і показує батьків молитовник, виданий у 1916 р., що був із ним під час Першої світової війни: «Хочу, щоб його поклали мені в могилу, як прийде час. Це дуже дорого для мене пам'ятка».

Після закінчення навчання в Києві сестру пані Аліни відправили на роботу до Stanisławowskoi oblasti (сьогодні – Івано-Франківська): «Ми з мамою приїжджали до неї в 1949 р. Там я закінчила чотири класи російської школи. Пригадую, спершу нас разом із сім'єю Петра Грейді поселили в будинку виселених до Польщі поляків. Місцеві знали, що ми також поляки, але для них ми були звичайними людьми, сусідами. В мене там були друзі. На Stanisławowskoini ми проживали до 1953 р. Моя сестра вийшла заміж за військового і ми з мамою лишилися вдвох. Сьогодні Ірина мешкає в Сумах. Її чоловік Анатолій походив із Житомирської області, навчався в Чернівецькому університеті, зробив кар'єру науковця».

Нашу розмову якраз перериває дзвінок сестри Ірини. Вони спілкуються кожного дня о 13.00. Аліна Рогозінська завжди намагається розважити старшу сестру, яка часто хворіє, наляштувати її на позитивний настрій. От і під час цієї коротенької розмови вона навіть трохи заспівала для неї й пообіцяла зателефонувати пізніше. Що цікаво, сестри привіталися поль-

до siebie codziennie o 13.00. Alina Rogozińska zawsze stara się pocieszyć starszą siostrę, która często choruje, poprawić jej humor. Podczas tej krótkiej rozmowy nawet zaśpiewała dla pani Ireny i obiecała, że oddzwoni później. Co ciekawe, siostry przywitały się po polsku, po polsku również życzyły sobie nawzajem zdrowia.

Siam Siam i Łuck

«Nazywał się Samuël Samułowycz Wicke. Mówiłam na niego Siam Siam. Był naszym znajomym z Irukucka. Również pochodził z Żytomierszczyzny, z niemieckiej rodziny zesłanej na Sybir przed wojną. Także grał w teatrze, należał do naszego grona. Był bardzo zakochany w mamie, ale ona zdecydowanie mu odmawiała. Ja natomiast bardzo go lubiłam. Jak tylko do nas przychodził, biegłam do drzwi i wołałam: «Siam Siam». Pomagał nam, jak mógł, mimo że nie założył z mamą rodziny. Po Irukucku przyjechał do Łucka, pracował jako budowlaniec, kierował budową mieszkań dla elit partyjnych.

W 1953 r. Samuël Samułowycz przyjechał do nas do Stanisławowa i przekonał, żebyśmy pojechali z nim do Łucka. Moja starsza siostra wówczas już wyszła za mąż i mama się zgodziła. Bardzo lubiłam Samuëla Samułowicza i wkrótce zaczęłam nazywać go tatą. W Łucku mama pracowała u niego na budowie. W 1957 r. otrzymał mieszkanie. Mama we wszystkim mu pomagała, przez jakiś czas pracowała jako stróż. Pewnego razu doszło do wypadku – mamie na głowę spadła gałąź z drzewa. Zrobiono jej skomplikowaną operację, ledwo doszła do siebie. Nie wolno jej było denerwować się, więc zawsze starałyśmy się nią opiekować.

Na początku lat 60. zaczęły się problemy Samuëla Samułowicza z władzami. Był Niemcem i z tego powodu go prześladowano. Wkrótce podjął decyzję o przeniesieniu się do miasta Frunze (obecnie Biszkek, stolica Kirgistanu), gdzie mieszkało wielu deportowanych Niemców. W połowie lat 60. otrzymaliśmy telegram z informacją o jego śmierci – pani Alina bardzo ciepło wspomina Samuëla Samułowicza, dzięki któremu razem z mamą trafiła do Łucka i nawet nazywała ojcem.

«Miałam ładny głos i talent muzyczny, dostałam się więc do Lwowskiej Wyższej Szkoły Muzycznej, do klasy domry» – kontynuuje. «Po ukończeniu nauki wróciłam do Łucka, zatrudniłam

się w Wyższej Szkole Pedagogicznej jako nauczyciel domry. Razem z innymi wykładowcami śpiewałam w ansambli wokalnym. Często występowałyśmy. Śpiewałam opery, m.in. zagrałam Pannoczkę w operze «Utoplena» Mykoły Łysenki. Do połowy lat 90. zawsze byłam na scenie. Mojego męża Wołodymyra poznałam jeszcze w szkole. Ja byłam uczennicą dziewiątej klasy, a on – dziesiątej. Uprawił boks, więc odstraszał innych chłopaków. Wołodymyr pochodził z Sum, jego ojciec został skierowany do Łucka, do pracy w szpitalu. Mój mąż pracował w kopalni, studiował na Politechnice Kijowskiej. Wzięliśmy ślub w 1965 r., urodziły się nam dwie córki. Wołodymyr w ciągu 10 ostatnich lat życia był niewidomy, zmarł w 2015 r.»

«Moja mama chorowała, więc opiekowałam się nią. W lipcu 1991 r., kiedy dowiedziała się, że w Łucku został otwarty kościół, zaprowadziłam ją tam. W listopadzie tego roku mama zmarła. Na znak pamięci o niej zaczęłam chodzić do kościoła. W rodzinnym gronie zawsze starałyśmy się pielęgnować tradycje, obchodzić święta religijne, mimo że kiedyś było to niebezpieczne» – opowiada moja rozmówczyni. Na początku lat 90. Alina Rogozińska została również aktywną członkinią Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu oraz działającej przy nim Koła Sybiraków, ale teraz, jak sama mówi, ze względu na stan zdrowia rzadko uczestniczy w różnych wydarzeniach odbywających się w tej organizacji.

Projekt «Rodzinne historie Polaków z obwodu wołyńskiego, rówieńskiego i tarnopolskiego» jest wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021. Projekt «Polska Platforma Medialna Wschód» jest realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Tekst i zdjęcia: Serhij HŁADYSZUK

Na zdjęciach: 1. Alina Rogozińska, lipiec 2021 r. 2. Rodzice Antoni Bobrowski i Stanisława Rogozińska, lata 20. 3. Rodzice Aliny Rogozińskiej oraz siostra Irena, ok. 1930 r. 4. Molitewnik ojca wydany w 1916 r. 5. Alina Rogozińska przed występem na scenie, lata 60–70.

str. 4

skąyo i pozbawili jedną z jej siostrę zdrowia.

Siam Siam i Луцьк

«Його звали Самуїл Самуїлович Вічке. Я називала його Сям Сям. Це був наш знайомий ще по Іркутську. Він також походив із Житомирщини, з німецької сім'ї, яку вислали до Сибіру ще перед війною. Він грав у театрі, був у нашій спільноті. Він дуже любив мою маму, але вона категорично йому відмовляла. Зате я дуже його любила. Як тільки він до нас приходив, бігла до дверей і гукала: «Сям Сям!» Він допомагав нам, чим міг, хоча вони не були з мамою сім'єю. Після Іркутська він повернувся до Луцька і працював будівельником, керував зведенням помешкань для компартійної еліти.

У 1953 р. Самуїл Самуїлович приїхав до нас у Станіславів і переконав поїхати з ним до Луцька. Моя старша сестра на той час уже вийшла заміж, тому мама погодилася. Я дуже любила Самуїла Самуїловича і з часом почала називати його татом. У Луцьку мама влаштувалася до нього на роботу на будівництво. В 1957 р. він отримав квартиру. Мама в усьому йому допомагала, певний час працювала сторожем. Одного разу стався нещасний випадок – мамі на голову впала гілка. Її зробили складну операцію і вона ледь вижила. Після цього їй не можна було хвилюватися, ми завжди намагалися оберегти її.

На початку 1960-х рр. у Самуїла Самуїловича почалися проблеми із владою. Він був німцем і його утискали за це. Згодом він прийняв рішення переселитися в місто Фрунзе (сьогодні – Бішкек, столиця Киргизстану), де жило багато депортованих німців. У середині 1960-х рр. ми отримали телеграму з повідомленням про його смерть», – пані Аліна з великим теплом згадує про Самуїла Самуїловича, завдяки якому вони із мамою опинилися в Луцьку і якого вона називала батьком.

«Завдяки гарному голосу й хисту до музики я вступила до Львівського музичного училища на клас домри, – продовжує вона. – Після його завершення повернулася до Луцька і влаштувалася на роботу в педагогічне училище викладачем домри. Також я входила до вокального ансамблю викладачів. Ми часто виступали, я співала в операх, зокрема, гра-

ла Панночку в опері «Утоплена» Миколи Лисенка. До середини 1990-х рр. завжди була на сцені. Зі своїм чоловіком Володимиром я познайомилася ще в школі. Я була в дев'ятому класі, а він – у десятому. Він трохи займався боксом, тож відлякав інших хлопців. Володимир походив із Сум, а його батька направили до Луцька на роботу в лікарню. Мій чоловік працював на шахті, навчався в Київському політехнічному інституті. Ми взяли шлюб у 1965 р. і в нас народилися дві дочки. Володимир останні 10 років життя був сліпим, помер у 2015 р.»

«Моя мама хворіла і я доглядала за нею. Вона дізналася, що відкривається костел у Луцьку, і в липні 1991 р. я відвела її туди. В листопаді того ж року мама померла. В пам'ять про неї я почала відвідувати костел. У сімейному колі ми завжди намагалися зберегти традиції і відзначати релігійні свята, хоча раніше це було дуже небезпечно», – каже моя співрозмовниця. На початку 1990-х рр. Аліна Rogozińska стала активною учасницею Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської та Кола сибіряків, що діє при ньому, але, як сама зазначає, за станом здоров'я зараз рідко відвідує заходи, що відбуваються в цій організації.

Проект «Родинні історії поляків із Волинської, Рівненської і Тернопільської областей» підтримує Канцелярія голови Ради міністрів РП у рамках конкурсу «Полонія та поляки за кордоном 2021». Проект «Польська медіальна платформа Схід» реалізує фундація «Свобода і демократія». Публікація відображає лише погляди автора і не представляє офіційну позицію Канцелярії голови Ради міністрів Республіки Польщі.

Текст і фото: Сергій ГЛАДИШУК

На фото: 1. Аліна Rogozińska, липень 2021 р. 2. Батьки Антон Bobrowski і Stanisława Rogozińska, 1920-ті рр. 3. Батьки Аліни Rogozińskiej із сестрою Іриною, близько 1930 р. 4. Молитовник батька, виданий у 1916 р. 5. Вихід на сцену, 1960–1970 рр.

Wydawnictwa źródłowe na stronie IPN

Збірники архівних документів на сайті ІНП

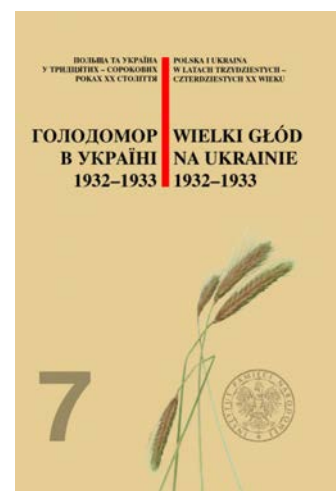
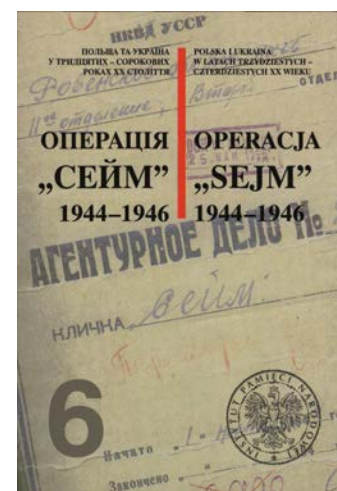
W Bibliotece Cyfrowej IPN ukazały się wydawnictwa źródłowe z serii «Polska i Ukraina w latach trzydziestych-czterdziestych XX wieku. Nieznane dokumenty z archiwów służb specjalnych» – podaje Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej.

Seria jest owocem wieloletniej współpracy Archiwum IPN z Wydzielonym Archiwum Państwowym Służby Bezpieczeństwa Ukrainy.

W prezentowanych tomach (można je pobrać tu: <https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa/polska-i-ukraina-w-lata-1>) zawarte są unikatowe dokumenty dotyczące m.in. akcji «Wi-

śła» (1947 r.), Wielkiego Głodu na Ukrainie (1932–1933), Operacji Polskiej NKWD (1937–1938), Operacji «Sejm» (1944–1946) oraz likwidacji struktur kierowniczych Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce w latach 1944–1950. Kolejne tomy ukazały się w Bibliotece Cyfrowej IPN już wkrótce.

Źródło: Archiwum IPN

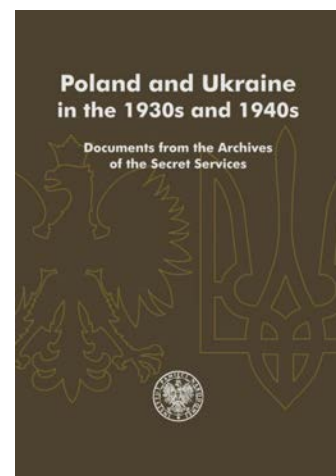
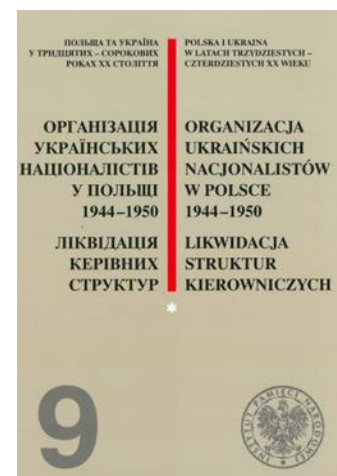
В електронній бібліотеці ІНП з'явилися томи із серії «Польща та Україна у тридцятих-сорокових роках ХХ століття. Невідомі документи з архівів спеціальних служб». Про це повідомляє Архів Інституту національної пам'яті Польщі.

Серія є результатом багаторічної співпраці Архіву ІНП із Галузевим державним архівом Служби безпеки України.

До представлених томів (завантажити їх можна тут: <https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa/polska-i-ukraina-w-lata-1>) увійшли унікальні документи, що стосуються, зокрема, акції «Вісла» (1947 р.), Голодомору

в Україні (1932–1933 рр.), польської операції НКВС (1937–1938 рр.), операції «Сейм» (1944–1946 рр.) та ліквідації керівних структур Організації українських націоналістів у Польщі в 1944–1950 рр. Невдовзі в електронній бібліотеці ІНП з'являться наступні томи.

Джерело: Архів ІНП

Ocaleni od zapomnienia: Jerzy Stecki

Повернуті із забуття: Єжи Стецький

Według NKWD policjant z Równego Jerzy Stecki (w materiałach śledztwa jego imię zapisano jako Georgij) w latach 1921–1939 prowadził aktywną walkę z ruchem rewolucyjnym, klasą robotniczą i chłopstwem.

Od takiego oskarżenia zaczyna się prawie każde śledztwo w sprawie funkcjonariuszy Polskiej Policji Państwowej. Znajdujemy je również w postanowieniu o aresztowaniu Jerzego Steckiego z dnia 11 grudnia 1939 r. Dopiero 24 grudnia tegoż roku dokument został podpisany przez zastępcę prokuratora obwodowego. W tym czasie starszy policjant II komisariatu policji w Równem już trzy miesiące przebywał w lokalnym więzieniu NKWD.

Jerzy Stecki urodził się 24 kwietnia 1898 r. we wsi Babice w powiecie biłgorajskim guberni lubelskiej w rodzinie robotniczej. Nie posiadamy informacji o jego rodzicach. Wiadomo tylko, że ojciec miał na imię Tymoteusz. Jerzy ukończył czteroklasową szkołę. W latach 1920–1922 służył w Wojsku Polskim. Został zdemobilizowany w stopniu sierżanta.

Od 1923 r. Jerzy Stecki był zatrudniony w policji. Najpierw przybył na granicę z ZSRR, gdzie jako starszy posterunkowy służył w policji pogranicznej. Rok później przeniesiono go na posterunek we wsi Kobyla (obecnie wieś Wesniane w pobliżu Korca).

Rotacje funkcjonariuszy policji w II Rzeczypospolitej odbywały się regularnie. W 1927 r. Jerzy Stecki został przeniesiony do Równego, a w czerwcu 1931 r. – do Tuczyzna. W 1934 r. Stecki znów wrócił do Równego i pozostał tu na służbie do początku II wojny światowej. W Równem mieszkał przy ulicy Mickiewicza 69 razem z żoną Kazimierą (w 1939 r. miała 32 lata) i synem Jerzym (w 1939 r. miał 6 lat).

Za długoletnią służbę został odznaczony krzyżem i dwoma medalami.

Do sowieckiego więzienia Jerzy Stecki trafił 18 września 1939 r., o czym świadczy wpis w ankiecie aresztowanego. Postanowienie o jego zatrzymaniu – jak już powiedzieliśmy wyżej – datowane było na 11 grudnia tegoż roku.

Pierwsze przesłuchanie więźnia odbyło się 15 grudnia 1939 r. Śledczy zastosował zwykły scenariusz dla tej kategorii aresztowanych. Interesowało go doświadczenie policyjne, odznaczenia, lista kolegów i tajnych współpracowników policji. Jerzy opowiedział, że w II komisariacie policji w Równem istniał oddział zajmujący się sprawami politycznymi, które dotyczyły m.in. działalności KPZU i OUN.

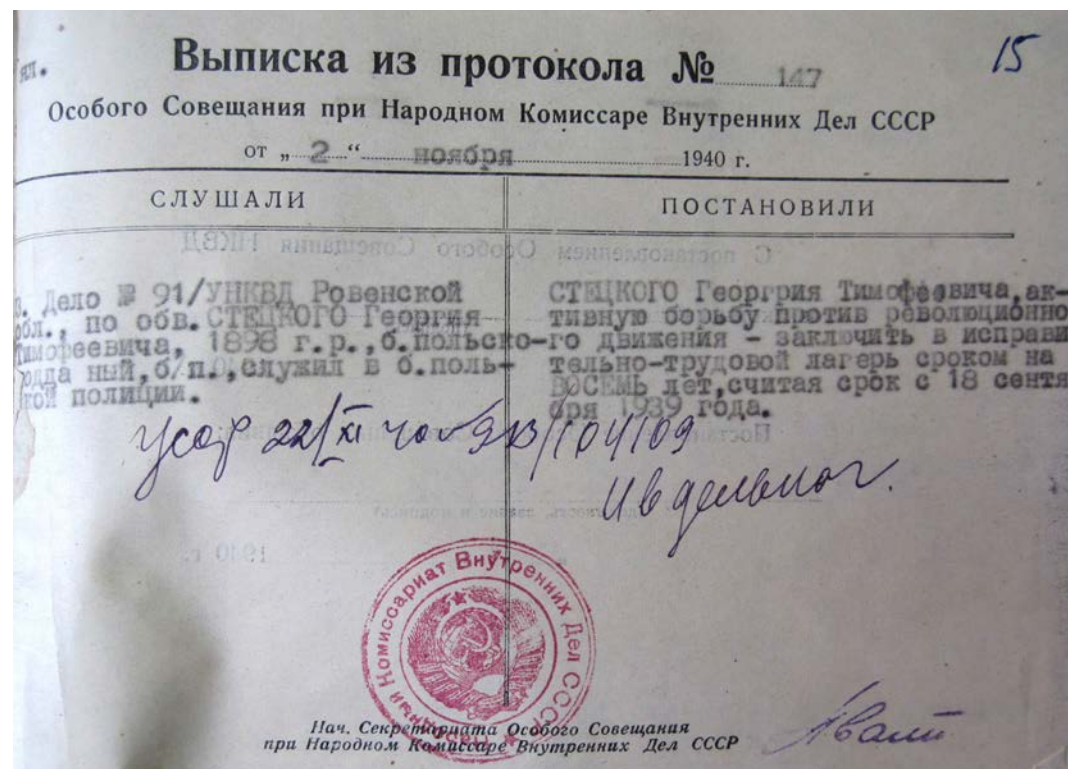
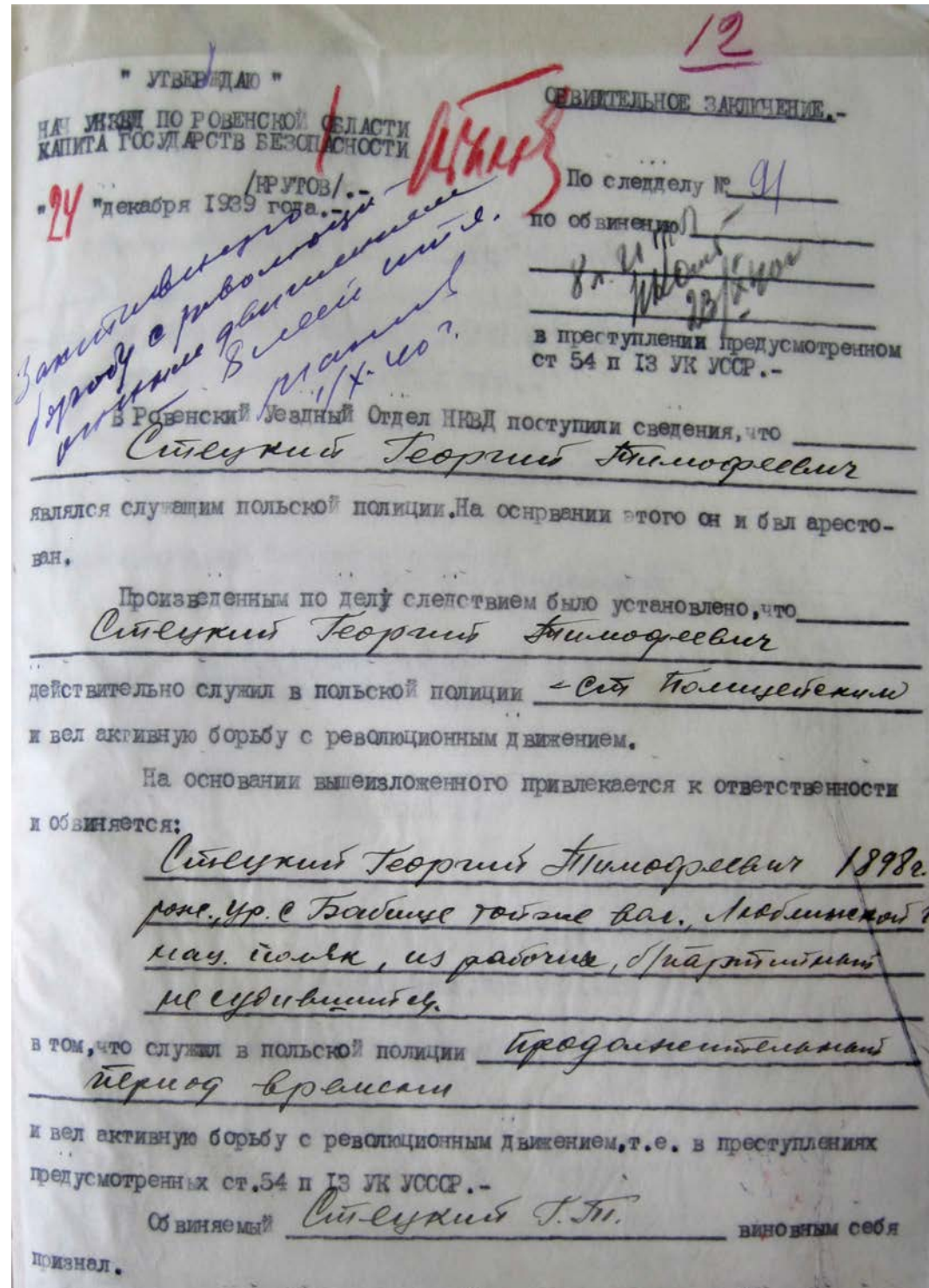
Śledczy interesował się procesem sądowym wobec członków KPZU, który odbył się w Równem w 1936 r. Stecki przyznał się, że był dowódcą konwoju eskortującego z więzienia do sądu członków KPZU, wobec których wszczęto proces. Ten fakt stał się kluczowy w jego oskarżeniu. 18 grudnia 1939 r., na drugim, a jednocześnie ostatnim przesłuchaniu, przyznał się do winy.

24 grudnia 1939 r. w sprawie Jerzego Steckiego stał się szczególną datą. Pojawia się on dwukrotnie w akcie oskarżenia: pod podpisem kierownika Zarządu NKWD w Obwodzie Rówieńskim oraz pod podpisem zastępcy prokuratora obwodowego, który zgodził się z decyzją śledczego o skierowaniu sprawy na Kolegium Specjalne NKWD ZSRR.

I wreszcie apogeum absurdu sowieckiego wymiaru sprawiedliwości, dla którego ludzie byli tylko anonimową masą, bitą w salach tortur przez bezimiennych katów. Dopiero po dziesięciu miesiącach, 2 listopada 1940 r., Kolegium Specjalne NKWD skazało Jerzego Steckiego, który przez cały ten czas oczekiwał na wyrok w spełnionej roli rówieńskiego więźnia, na osiem lat pozbawienia wolności w obozach pracy za przestępstwa przewidziane w art. 54–13 KK USRR (aktywna działalność przeciw ruchowi rewolucyjnemu). Karę odbywał w obozie «Iwdelag».

Według postanowienia Rówieńskiej Prokuratury Obwodowej z dnia 31 lipca 1989 r. Jerzy Stecki został zrehabilitowany. Jego dalsze losy nie są nam znane.

На переконання НКВС, поліціант із Рівного Єжи Стецький (у матеріалах слідства його ім'я записане як Георгій) упродовж 1921–1939 рр. проводив активну боротьбу проти революційного руху, робітничого класу і селянства.

Із такого звинувачення починається чи не кожна слідча справа на працівників польської державної поліції. Його ми бачимо також у постанові на арешт Єжи Стецького від 11 грудня 1939 р. Лише 24 грудня того ж року її санкціонував заступник обласного прокурора. На той час старший поліціант 2-го комісаріату поліції в Рівному вже три місяці сидів у місцевій в'язниці НКВС.

Народився Єжи Стецький 24 квітня 1898 р. у селі Бабіце Білгорайського повіту Люблінської губернії в робітничій родині. Інформація про його батьків відсутня, відомо тільки, що батька звали Тимофій. Єжи закінчив 4-класну школу. 1920–1922 рр. служив у Війську Польському. Демобілізувався у званні сержанта.

Із 1923 р. Єжи Стецький перебував на службі в поліції. Спочатку він прибув на кордон із СРСР, де служив у званні старшого постерункового в прикордонній поліції. Через рік його перевели на постерунок у селі Кобыля (тепер Весняне на Кореччині).

Ротації поліціантів у Другій Речі Посполитій були звичною справою. 1927 р. Єжи отримав наказ про переведення до Рівного, а в червні 1931 р. – до Tuczyzna. Вдруге до Рівного Стецький повернувся 1934 р. і залишився тут на службі до початку Другої світової війни. У Рівному він мешкав на вулиці Міцкевича, 69 разом із дружиною Казиминою (їй було 32 роки станом на 1939 р.) та сином Єжи (йому було шість у 1939 р.).

За довілінню службу був нагороджений хрестом і двома медалями.

До радянських казематів Єжи Стецький потрапив 18 вересня 1939 р., про що знаходимо запис в анкеті аresztованого. Ордер на його арешт, як ми вже зазначили вище, датований 11 грудня того ж року.

Перший допит в'язня відбувся 15 грудня 1939 р. Слідчий тримався звичного для такої категорії в'язнів сценарію. Його цікавили стаж служби в поліції, нагороди, список колег та секретних співробітників поліції. Єжи розповів, що у 2-му комісаріаті поліції Рівного існував підрозділ, який займався політичними справами, які, зокрема, стосувалися діяльності КПЗУ та ОУН.

Слідчого цікавив процес над членами КПЗУ, що відбувся в Рівному в 1936 р. Стецький зізнався, що був старшим конвою, який доправляв із в'язниці до суду членів КПЗУ, що проходили за цією справою. Цей факт став ключовим у його звинуваченні. На другому (й водночас останньому) допиті 18 грудня 1939 р. він визнав свою провину.

24 грудня 1939 р. у справі Єжи Стецького – це особлива дата. Вона два рази фігурує в обвинувальному висновку: під підписом начальника УНКВС у Рівненській області, який затвердив документ, та під підписом заступника обласного прокурора, який погодився з рішенням слідчого передати справу на розгляд Особливої наради при НКВС СРСР.

І на завершення – апогей безглуздя радянської системи правосуддя, для якої люди були просто безликою масою, яку місили в катівнях такі ж безликі кати. Аж через десять місяців, 2 листопада 1940 р., Особлива нарада при НКВС засудила Єжи Стецького, який увесь цей час провів в очікуванні вироку у штерт переповненій камері рівненської в'язниці, до восьми років позбавлення волі у виправно-трудових таборах за злочини, передбачені ст. 54–13 KK УРСР (активна діяльність проти революційного руху). Термін покарання в'язень відбував у «Iwdelag».

Заключенням Рівненської обласної прокуратури від 31 липня 1989 р. Єжи Стецького реабілітовано. Його подальша доля нам не відома.

Artystyczna platforma do dialogu

Мистецька платформа для діалогу

Pod koniec lipca w Galerii Sztuki Wołyńskiej Organizacji Narodowego Związku Artystów Plastyków Ukrainy zaprezentowano dwa projekty artystyczne twórców z Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu: «PERSONA» Mariusza Kosiby i «Wybory» Oleny Matoszniuk.

Są one kontynuacją cyklu wystaw polskich artystów w Łucku eksponowanych w galerii w ciągu lipca (o poprzednich wystawach pisaliśmy w nr. 14 z 22.07.2021). Kolejny wernisaż zgromadził autorów, organizatorów, łuckich artystów i amatorów współczesnej sztuki.

Otwierając spotkanie wicekonsul Paweł Owad z Konsulatu Generalnego RP w Łucku pogratulował rodakom nowej wystawy na Wołyniu, którego mieszkańcy nie pozostają obojętni wobec twórczości polskich malarzy: «Cieszymy się, że projekty pomiędzy Polską a Ukrainą w zakresie kultury rozwijają się, a ta galeria jest miejscem, w którym amatorzy sztuki z Łucka, z Wołynia, mogą je obejrzeć». Dyplomata nazwał Galerię Sztuki Wołyńskiej Organizacji Narodowego Związku Artystów Plastyków Ukrainy platformą do współpracy i dialogu pomiędzy obu państwami.

Prezes Wołyńskiej Organizacji NZAP Ukrainy Wołodymyr Marczuk powiedział, że mieszkańcy Łucka jako pierwsi obejrzeli pięć konceptualnych wystaw wykładowców Wydziału Rzeźby i Mediacji Sztuki ASP we Wrocławiu. Jest to wystawa zbiorowa «Punkt Widzenia» w dużej sali galerii oraz personalne projekty eksponowane w małej sali.

Z kolei koordynator wystaw, wykładowca ASP Michał Pietrzak, podziękował serdecznie za jak zwykle gościnne przyjęcie w Łucku – jest to już kolejna wizyta wykładowców i studentów z Wrocławia w stolicy obwodu wołyńskiego, gdzie w sumie odbyło się ok. 10 ich wystaw.

Inspiracją dla Mariusza Kosiby, autora projektu «PERSONA», był filozoficzny film o tym samym tytule słynnego szwedzkiego reżysera Ingmara Bergmana. Swoją myśl twórcy oparł o własne wspomnienia z dzieciństwa, odnosząc je do uniwersalnego ludzkiego doświadczenia. Pomysł

polskiego twórcy polega na konfrontacji człowieka z jego własną wyobraźnią w trakcie obserwacji obiektu artystycznego, czyli tzw. «połamanego» chłopca, kiedy widz staje się uczestnikiem projektu wspólnie z autorem. W tym celu autor oznakował żółtymi krzyżami miejsca eksponowania obiektu oraz punktu obserwacji dla widza, zapraszając w ten sposób wszystkich do psychologicznego współdziałania z tym elementem projektu. Pozostałe eksponaty na jego wystawie to rzeźby nieokreślonych kształtów z historiami «ukrytymi» w środku.

Inną uczestniczką wystawy jest Olena Matoszniuk z Łucka, która obecnie studiuje malarstwo u prof. Mariana Waldemara Kuczmy na ASP we Wrocławiu. Na liście jej praktyk artystycznych znalazły się już wideo-art oraz performance. Olena bierze aktywny udział w plenerach i projektach kuratorskich, przedstawia swoje prace na wystawach indywidualnych oraz zbiorowych. W tym roku została finalistką ogólnopolskiego konkursu «Studencki Nobel» w kategorii «Sztuka». Zaprezentowany przez Olenę projekt «Wybory» składa się z malarskiej instalacji oraz wideo poświęconych tematowi ciągłego indywidualnego wyboru człowieka: «Balansujemy między światłem i cieniem. Na prawo czy na lewo? Biały czy czarny? Życie jest swoistą drogą pomiędzy punktami naszych codziennych wyborów» – powiedziała artystka.

Projekty Mariusza Kosiby i Oleny Matoszniuk harmonijnie połączyły się w przestrzeni galerii, wizualnie uzupełniając się nawzajem. Na początku sierpnia wystawy wyruszyły do innych ukraińskich miast.

Masha PYLYPCZUK
Fot. Oleh BURLAKA, Masha PYLYPCZUK

У Галереї мистецтв Волинської організації Національної спілки художників України наприкінці липня презентували два арт-проекти митців Академії образотворчих мистецтв імені Євгеніуша Гепперта у Wrocławі: «PERSONA» Маріуша Косіби і «Вибори» Олени Матоснюк.

Вони стали продовженням серії виставок польських авторів у Луцьку, які тривали тут протягом липня (про попередні виставки ми писали в № 14 від 22.07.2021). Відкриття експозиції зібрало авторів, організаторів, творчу інтелігенцію міста і шанувальників сучасного мистецтва.

На початку зустрічі віцеkonsул Генерального консульства Республіки Польща в Луцьку Павел Овад привітав співвітчизників із новою виставкою на Волині, де люди активно відгукуються на мистецтво польських художників: «Ми щасливі, що проекти між Польщею та Україною в ланці культури розвиваються, а саме ця галерея є тим місцем, де глядачі Луцька, Волині можуть їх побачити». Він назвав галерею спілки мистецькою платформою для співпраці та діалогу між нашими країнами.

Голова правління ВО НСХУ Володимир Марчук розповів, що лучани першими побачили п'ять концептуальних виставок викладачів факультету скульптури і медіа-мистецтва академії у Wrocławі – це збірна експозиція «Точка зору» у великій залі та персональні проекти, представлені в малій залі.

Своєю чергою, координатор виставок, викладач академії Міхал Петшак тепло подякував за незмінно гостинний прийом у Луцьку. Це вже не перший візит викладачів і студентів Wrocławа до головного міста Волинської області, де загалом відбулося близько 10 їхніх виставок.

Автора проекту «PERSONA» Маріуша Косібу надихнула однойменна філософська кінопритча відомого шведського режисера Ingmara Bergmana. У свій творчий задум він також вклав власні дитячі спогади, розширюючи їх до універсального людського досвіду. Ідея

польського митця – протистояння людини з власною уявою в контакт з мистецьким об'єктом, «поламаним» хлопчиком, де глядач стає учасником проекту нарівні з автором. Для цього Маріуш позначив жовтими хрестами місця об'єкту і глядача, запрошуючи таким чином кожного до психологічної взаємодії з елементом проекту. Інші предмети його виставки – скульптури невизначених форм із прихованими всередині історіями.

Друга учасниця виставки Олена Матоснюк родом із Луцька і зараз студіює живопис у професора Маріана-Вальдемара Кучми в Академії образотворчих мистецтв у Wrocławі. У переліку її мистецьких практик – відео-арт і перформанс. Олена бере активну участь у пленерах, персональних і збірних виставках, кураторських проектах. Цьогоріч вона стала фіналісткою національного конкурсу «Студентський Нобель» у категорії «Мистецтво» в Польщі. Представлений Оленою проект «Вибори» складається з живописної інсталяції та відео, які розкривають тему постійного індивідуального вибору людини: «Ми балансуємо між світлом і тінню. Праворуч чи ліворуч? Білий чи чорний? Життя – це своєрідний шлях поміж точками нашого щоденного вибору».

Проекти Маріуша Косіби і Олени Матоснюк гармонійно поєдналися в галерейному просторі, візуально доповнюючи ідеї один одного. На початку серпня експозиції вирушили до інших міст України.

Маша ПИЛИПЧУК
Фото: Олег БУРЛАКА, Маша ПИЛИПЧУК

Nabór wniosków do Nagrody im. Leona Wasilewskiego

Набір заявок на Нагороду імені Леона Василевського

Rusza nabór zgłoszeń do Nagrody im. Leona Wasilewskiego za publikacje dotyczące relacji polsko-ukraińskich.

Починається набір заявок на Нагороду імені Леона Василевського за публікації про польсько-українські відносини.

Nagrody przyznawane są w dziedzinie historii, ale także innych nauk humanistycznych i społecznych i dotyczą książek wydanych w Polsce lub na Ukrainie, zarówno w języku polskim, jak i ukraińskim.

W ten sposób Fundacja Wolność i Demokracja chce inspirować do badań nad przeszłością i teraźniejszością relacji między Polakami a Ukraińcami. Fundacja pragnie promować dzieła tych naukowców z Polski i Ukrainy, którzy podejmują tematy dotychczas niebadane lub słabo zbadane, kwestie trudne we wzajemnych relacjach, a także obalają mity utrwalone w obu społeczeństwach oraz służą uświadomieniu wspólnoty historycznych losów obu narodów.

Do konkursu mogą być zgłaszane książki wydane w języku polskim lub ukraińskim między 1 lipca 2020 r. a 30 czerwca 2021 r. W wyjątkowych wypadkach także w języku angielskim, pod warunkiem, że edycja miała miejsce w Polsce lub na Ukrainie.

Zgłoszenia kandydatów do Nagrody należy przesłać do 31 sierpnia 2021 r. na adres: Fundacja Wolność i Demokracja, al. Jerozolimskie 30/14, 00-024 Warszawa (w przypadku wysłania zgłoszenia pocztą decyduje data stempla pocztowego na kopercie). Na przesyłce należy umieścić dopisek «Nagroda im. Leona Wasilewskiego». Wraz z formularzem należy dostarczyć 3 egzemplarze książki zgłaszanej do Konkursu (w przypadku e-booka 3 egzemplarze płyty z jej zapisem cyfrowym w formacie pdf).

Regulamin Nagrody im. Leona Wasilewskiego oraz formularz kwestionariusza zgłoszeniowego można pobrać tu: <https://wid.org.pl/nagroda/>

Projekt wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021
Projekt „Spotkania Klubu Galicyjskiego. Jaremcza 2021” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Nagroda im. Leona Wasilewskiego Fundacji Wolność i Demokracja jest realizowana w ramach projektu «Spotkania Klubu Galicyjskiego. Jaremcza 2021» wspieranego ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021.

Źródło: wid.org.pl

Nagrody nadają w gалузі historii, a також інших гуманітарних та суспільних наук за видані в Польщі або Україні книги українською або польською мовою.

Таким чином фундація «Свобода і демократія» хоче надихнути на дослідження взаємин між поляками та українцями в минулому та на сучасному етапі. Фундація прагне популяри-

зувати праці тих науковців із Польщі та України, які займаються раніше не порушеними або малодослідженими темами, складними питаннями у взаємних відносинах, а також розвінчують міфи, які існують в обох країнах, і сприяють підвищенню обізнаності про спільну історію обох народів.

На конкурс можна подавати книги, видані польською або українською мовою в період з 1 липня 2020 р. до 30 червня 2021 р. В окремих випадках праці можуть бути видані англійською мовою, за умови, що вони були оприлюднені в Польщі або Україні.

Заявки кандидатів на нагороду потрібно надіслати до 31 серпня 2021 р. на адресу: Fundacja Wolność i Demokracja, al. Jerozolimskie 30/14, 00-024 Warszawa (у випадку надсилання заявки поштою вирішальною є дата поштового штемпеля на конверті). На посилці потрібно вказати «Nagroda im. Leona Wasilewskiego». Разом із бланком заявки необхідно вислати три екземпляри заявленої на конкурс книги (у випадку електронної книги – три диски із записаною на них книгою у pdf-форматі).

Положення про Нагороду імені Леона Василевського та бланк заявки можна завантажити тут: <https://wid.org.pl/nagroda/>

Нагорода імені Леона Василевського фундації «Свобода і демократія» реалізується в рамках проекту «Зустрічі Галиційського клубу. Яремче 2021» за підтримки Канцелярії Ради міністрів РП у межах конкурсу «Полонія і поляки за кордоном 2021».

Джерело: wid.org.pl

ORPEG organizuje webinar dla nauczycieli

Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą zaprasza nauczycieli polonijnych na bezpłatny webinar w ramach projektu Akademia Edukacji Polonijnej. Szkolenie odbędzie 20 sierpnia o godz. 20.00 czasu polskiego.

Tematem szkolenia, które poprowadzi Agata Zakrzewska-Okrojek, właścicielka Szkoły Języka Polskiego w Pabianicach, nauczycielka języka polskiego jako obcego, będą «Narzędzia do pracy z dzieckiem dwu- i wielojęzycznym, klasa dwujęzyczna, dziecko dwujęzyczne».

Zapisać się na webinar można tu: <https://cutt.ly/hQZVkcg>

Najważniejsze informacje o Akademii Edukacji Polonijnej można znaleźć tu: <https://www.orpeg.pl/startuje-akademia-edukacji-polonijnej/>

Źródło: facebook.com/orpeg

WEBINARIUM

NARZĘDZIA DO PRACY Z DZIECKIEM DWU I WIELOJĘZYCZNYM - KLASA DWUJĘZYCZNA - DZIECKO DWUJĘZYCZNE

20.08 (pt), 20:00

Agata Zakrzewska-Okrojek

Drogiemu Koledze

WIKTOROWI PANASIUKOWI

długoletniemu członkowi

Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu,

z okazji 60. urodzin

składamy najserdeczniejsze życzenia

szczęścia i pomyślności, zdrowia i pogody ducha na co dzień.

Członkowie Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu i redakcja «Monitora Wołyńskiego»

Сментарзе в Острівках і Мельниках упорядковане

Цвинтарі в Острівках і Мельниках упорядковано

Члони Товариства польської культури імені Міхала Огінського в Любомлі по раз kolejny упорядковали польський сментарз в Острівках oraz кватеру воєнську в Мельниках.

Члени Товариства польської культури імені Міхала Огінського в Любомлі вкотре впорядкували польське кладовище в Острівках та меморіал у Мельниках.

W pracach porządkowych w Ostrówkach odbywających się pod koniec lipca wzięli udział: Switłana Iwanczura, Walentyna Olech, Ludmyła Syluk oraz Włodzimierz Pedycz. Uczestnicy akcji wykosili trawę, wynieśli spadłe z drzew gałęzie, usunęli chwasty, posprząтали teren wokół głównego pomnika oraz przy wejściu na nekropolię. Na cmentarzu w Ostrówkach spoczywają Polacy z Ostrówek i Woli Ostrowieckiej zamordowani 29–30 sierpnia 1943 r. przez UPA.

Kateryna i Wadym Szaczanin, członkowie Oddziału SKP w Szacku, uporządkowali kwaterę oficerów Korpusu Ochrony Pogranicza w Mielnikach, którzy zginęli w bitwie stoczonej z Armią Czerwoną pod Szackiem we wrześniu 1939 r.

Włodzimierz PEDYCZ
Fot. Wadym SZACZANIN

У прибиранні в Острівках, яке відбулося під кінець липня, взяли участь Світлана Іванчур, Валентина Олех, Людмила Силук та Володимир Педич. Учасники акції викосили траву, прибрали бур'яни та опалі гілки, упорядкували територію навколо головного пам'ятника та біля входу до некрополя. На цвинтарі в Острівках поховані поляки із цього села та поблизької Волі Островецької, вбиті увівцями 29–30 серпня 1943 р.

Вадим і Катерина Шачаніни, члени підвідділу ТКП у Шацьку, впорядкували меморіал офіцерів Корпусу охорони прикордоння в Мельниках, які загинули в битві з Червоною армією під Шацьком у вересні 1939 р.

Володимир ПЕДИЧ
Фото: Вадим ШАЧАНІН

Porządkowanie w Zbarażu i Berezowicy Małej

Прибирання у Збаражжі та Малій Березовиці

W tym roku cmentarze w Zbarażu i Berezowicy Małej znów zostały uporządkowane przez grupę wolontariuszy z Wrocławia. W pracach uczestniczyli miejscowi mieszkańcy oraz członkowie Polonijnego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego w Tarnopolu.

Цього року кладовища у Збаражжі та Малій Березовиці знову впорядкувала група волонтерів із Wrocławia. У прибиранні брали участь також місцеві жителі та члени Тернопільського культурно-просвітницького полонійного товариства.

Wrocławska grupa w dniach 12–20 lipca kosiła chwasty oraz wycinała krzewy i zarośla na cmentarzach w tych miejscowościach.

W tym roku młodzież pracowała w nieco mniejszym gronie, niż wcześniej. «Stała grupa wolontariuszy pracujących na cmentarzu w Zbarażu i Berezowicy Małej liczy sześć osób. Każdy z nas był na akcji co najmniej trzy razy. Zazwyczaj przyjeżdżało tu kilkanaście osób, niestety w tym roku z powodu pandemii mogły przyjechać tylko pełnoletnie osoby, tak więc uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 90 im. prof. Stanisława Tołpy we Wrocławiu niestety nie mogli wziąć udziału w wyjeździe. Mamy nadzieję, że za rok przyjedziemy w pełnym składzie» – mówił kierownik grupy Krzysztof Hurkała, który bierze udział w akcjach porządkowych od początku.

Podczas tegorocznego wyjazdu, jak również tych poprzednich, wolontariusze mogli liczyć na pomoc ze strony okolicznych mieszkańców. «Do pomocy w pracy na cmentarzu przychodzili do nas pracownicy zajmujący się utrzymaniem zieleni w mieście, nauczycielki z uczniami ze szkoły, jak również przyjaciele, którzy pomagają nam już od wielu lat. Starsze osoby, które nie mogły pomóc fizycznie, wspierały nas kanapkami, kompotem, wypiekami, miłym słowem i swoim uśmiechem» – podkreślał Krzysztof Hurkała.

Większość wolontariuszy akcji «Mogilę pradziada ocal od zapomnienia» ma albo miała przodków z Kresów, więc udział w niej dla młodzieży jest nie tylko wspólną lekcją historii i dbaniem o pamięć spoczywających na tych terenach Polaków, ale również bardzo osobistym przeżyciem.

«Jesteśmy dumni, że nasza działalność przynosi efekty, i że coraz więcej osób zna akcję «Mogilę pradziada ocal od zapomnienia». Dla nas najlepszą nagrodą za pracę są słowa ludzi, uśmiechy i wdzięczność jaką nas obdarzają» – podsumował Krzysztof Hurkała.

Maryna WOJNOWA,
Polonijne Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe
w Tarnopolu
Fot. Krzysztof HURKAŁA

Wrocławska grupa 12–20 lipca kosiła bur'яни та вирізала кущі на цвинтарях у цих населених пунктах.

Цього року, на відміну від попередніх, молодь працювала в дещо меншому складі. «У сталій групі волонтерів, які працюють на кладовищах у Збаражжі та Малій Березовиці, є шестеро осіб. Кожен із нас брав участь в акції щонайменше три рази. Зазвичай сюди приїжджали кільканадцять осіб. На жаль, цього року

через пандемію могли приїхати тільки повнолітні особи, а учні Середньої школи № 90 імені професора Станіслава Толпи у Wrocławі не змогли взяти участь у виїзді. Надіємося, через рік поїдемо в повному складі», – сказав керівник групи Кшиштоф Гуркала, який від початку долучається до акцій із впорядкування.

Під час цього річного виїзду, як зрештою і в попередніх, волонтери могли розраховувати на допомогу місцевих жителів. «Допомагати в роботі на цвинтарі приходили працівники комунального підприємства, відповідального за зелені насадження в місті, вчительки зі школярами, а також друзі, які вже багато років нам допомагають. Старші особи, які не могли допомогти фізично, підтримували нас канapkами, компотом, випічкою, добрим словом та своїми усмішками», – підкреслив Кшиштоф Гуркала.

Більшість волонтерів акції «Mogilę pradziada wрятуй від забуття» має або мала предків із Kресів, тому участь у ній для молоді – це не тільки чудовий урок історії, піклування про пам'ять поляків, що спочивають на цих територіях, але й особисті емоції.

«Ми пишаємося тим, що наша діяльність приносить результати і що все більше осіб знають про акцію «Mogilę pradziada wрятуй від забуття». Найкраща нагорода за нашу роботу – слова людей, усмішки та вдячність, якою нас обдаровують», – зазначив Кшиштоф Гуркала.

Марина ВОЙНОВА,
Тернопільське культурно-просвітницьке
полонійне товариство
Фото: Кшиштоф ГУРКАЛА

Wspólne porządkowanie w Tarakanowie

Спільне прибирання в Тараканові

Młodzież polska i ukraińska wspólnie uporządkowała zbiorowy grób bohaterów wojny 1920 r. na terenie Fortu w Tarakanowie na Wołyniu.

10 sierpnia na terenie Fortu w Tarakanowie położonym niedaleko Dubna harcerze z Chorągwi Łódzkiej Związku Harcerstwa Polskiego na czele z dyrektorem Centrum Dialogu Kostuchnowka Jarosławem Góreckim, młodzież z Harcerskiego Hufca «Wołyń» Harcerstwa Polskiego na Ukrainie na czele z Aleksandrem Radicą oraz skauci z Płastuńskiego Ośrodka «Orły wołyńskie» uporządkowali zbiorową mogiłę żołnierzy mjr. Wiktora Matczyńskiego, którzy polegali w walce z konnicą Budionnego w czasie obrony Fortu Zahorce przed bolszewikami w dniach 7–21 lipca 1920 r. Grób obłożono kamieniami, żeby zachować jego kształt.

Na mogile postawiono nowy drewniany krzyż z napisami w języku polskim i ukraińskim: «Żołnierzom WP poległym w lipcu 1920 r. Солдатам ВП, загиблим у липні 1920 р». Zawiązano na nim biało-czerwoną wstążkę i zapalono znicze na grobie.

O. Witalij Porowczuk, duchowy przewodnik płastunów, poprowadził modlitwę w intencji Polaków, Ukraińców, a także Białorusinów, którzy oddali swoje życie w walce przeciwko bolszewikom.

Na koniec spotkania miejscowi historycy wręczyli gościom z Polski pamiątki dotyczące historii Fortu w Tarakanowie. Młodzież z Polski zwiedziła Fort, poznając jego historię.

Serhij POROWCZUK
Zdjęcia udostępnione przez autora

Польська й українська молодь разом упорядкувала братську могилу героїв війни 1920 р. на території Тараканівського форту на Волині.

10 серпня на території Тараканівського форту, розташованого неподалік Дубна, харцери з Лодзької хоругви Спілки польського харцерства на чолі з директором Центру діалогу «Костухнівка» Ярославом Гурецьким, молодь із харцерського загону «Волинь» Польського харцерства в Україні на чолі з Олександром Радією та скаути з пластового осередку «Волинські орли» впорядкували братську могилу солдатів майора Віктора Матчинського, які загинули в боях із кіннотою Будьонного під час оборони Загорецького форту від більшовиків 7–21 липня 1920 р. Могилу обклали камінням, щоб вона зберігала свою форму.

На похованні встановили новий дерев'яний хрест із написами польською та українською мовами: «Żołnierzom WP poległym w lipcu 1920 r. Солдатам ВП, загиблим у липні 1920 р.» На ньому пов'язали біло-червону стрічку, а на могилі запалили лампадки.

Отець Віталій Поровчук, духовний наставник пластунів, відправив богослужіння за поляків, українців та білорусів, які загинули в боротьбі з більшовиками.

На завершення заходу місцеві історики вручили гостям із Польщі сувеніри, пов'язані з Тараканівським фортом. Польська молодь пройшлася фортом та ознайомилася з історією цього місця.

Сергій ПОРОВЧУК
Фото надав автор

W Zborowie odprawiono uroczystą mszę świętą

У Зборові відправили урочисту месу

Na cmentarzu wojskowym w Zborowie została odprawiona uroczysta msza z okazji Święta Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz Święta Wojska Polskiego.

Msza, którą celebrował ks. Andrzej Malig z parafii Bożego Miłosierdzia i NMP Nieustającej Pomocy w Tarnopolu, odbyła się 15 sierpnia w kaplicy-mauzoleum Wojska Polskiego upamiętniającej polskich żołnierzy poległych w okresie I wojny światowej oraz wojny polsko-bolszewickiej.

W nabożeństwie wzięła udział konsul Aneta Ksel z Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku, członkowie Polonijnego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego w Tarnopolu, Towarzystwa Odrodzenia Kultury Polskiej im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu oraz Polskiego Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krąpca w Tarnopolu.

Podczas liturgii śpiewał chór «Akwarele Tarnopola» z Polskiego Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krąpca w Tarnopolu. Po mszy zespół wokalny działający przy Polonijnym Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym w Tarnopolu wykonał kilka polskich pieśni patriotycznych.

Uroczystość została zorganizowana dzięki projektowi finansowanemu ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021, a realizowanemu przez Polonijne Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Tarnopolu przy wsparciu Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie.

Tekst i zdjęcie: Maryna WOJNOWA,
Polonijne Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe
w Tarnopolu

На військовому кладовищі в Зборові відправили урочисту месу з нагоди свята Успіння Пресвятої Діви Марії та Дня Війська Польського.

Богослужіння, яке провів отець Анжей Маліг із парафії Божого Милосердя і Матері Божої Неустанної Помочі в Тернополі, відбулося 15 серпня в каплиці-маузолей Війська Польського, поставленій на знак пам'яті про польських солдатів, полеглих у Першій світовій та польсько-більшовицькій війнах.

У богослужінні взяли участь konsul Aneta Ksel із Генерального консульства РП у Луцьку, а також члени Тернопільського культурно-просвітницького полонійного товариства, Товариства відродження польської культури імені Юліуша Словацького в Кременці та Польського центру культури і освіти імені професора Мечислава Кромпця в Тернополі.

Під час літургії співав хор «Тернопільські акварелі» з Польського центру культури і освіти імені професора Мечислава Кромпця, а після меси вокальний колектив, що діє при Тернопільському культурно-просвітницькому полонійному товаристві, виконав кілька польських патріотичних пісень.

Захід відбувся завдяки проекту, який фінансує Канцелярія голови Ради міністрів РП у рамках конкурсу «Polonia та поляки за кордоном 2021», а реалізує Тернопільське культурно-просвітницьке полонійне товариство за підтримки фонду «Допомога полякам на Сході».

Текст і фото: Марина ВОЙНОВА,
Тернопільське культурно-просвітницьке
полонійне товариство

Polacy z Tarnopola wystąpili na Dniu Wsi Łopuszno

Тернопільські поляки виступили на Дні села Лопушне

W tym roku obchody Święta Wojska Polskiego, kolejnej rocznicy Cudu na Wisłę oraz Święta Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny przez Polskie Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krąpca w Tarnopolu trwały dwa dni.

14 sierpnia delegacja towarzystwa na czele z prezesem Piotrem Fryzem na zaproszenie Łarysy Czaban, przewodniczącej miejscowej hromady, wzięła udział w świętowaniu Dnia Wsi Łopuszno. Członkowie Centrum oraz działający przy nim chór «Akwarele Tarnopola» złożyli życzenia z okazji święta wszystkim zgromadzonym. W trakcie koncertu chór wykonał kilka piosenek w języku polskim i ukraińskim.

W Łopusznie połączyła się historia narodu ukraińskiego i polskiego. Niedawno obchodzono tu rocznicę bitwy stoczony z tatarami przez woj-

ska polsko-litewsko-ruskie na czele z księciem Konstantym Ostrogskim.

15 sierpnia członkowie Polskiego Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krąpca w Tarnopolu oraz parafianie kościoła Bożego Miłosierdzia i NMP Nieustającej Pomocy wzięli udział w uroczystościach w Zborowie (więcej na str. 11).

Tekst i zdjęcia: **Alła FLISSAK**,
Polskie Centrum Kultury i Edukacji
im. prof. Mieczysława Krąpca w Tarnopolu

Цьогоріч вшанування Дня Війська Польського, річниці Дива над Віслою та свята Успіння Пресвятої Богородиці Польським центром культури та освіти імені професора Мечислава Кромпця в Тернополі тривало два дні.

14 серпня делегація організації на чолі з головою Петром Фризом на запрошення голови Лопушненської громади Лариси Чабан узяла участь у відзначенні Дня села Лопушне. Члени центру та хору «Тернопільські акварелі», що діє при ньому, привітали присутніх зі святом. Під час концерту хор виконав кілька пісень польською та українською мовами.

Лопушне тісно переплітає історії польського та українського народів. Зовсім недавно тут відзначали річницю битви польсько-литовсько-українського війська на чолі

з князем Костянтином Острозьким із татарами.

15 серпня члени Польського центру культури та освіти імені професора Мечислава Кромпця в Тернополі та парафіяни костелу Божого Милосердя та Матері Божої Неустанної Помочі взяли участь в урочистостях у Зборові (більше про них – на ст. 11).

Текст і фото: **Алла ФЛИССАК**,
Польський центр культури та освіти
імені професора Мечислава Кромпця в Тернополі

Kostiuchnówka zaprasza na uroczystości

Костюхнівка запрошує на урочистості

Centrum Dialogu Kostiuchnówka Chorągwi Łódzkiej Związku Harcerstwa Polskiego i Fundacja Centrum Dialogu Kostiuchnówka zapraszają na obchody 105. rocznicy bitwy pod Kostiuchnówką, 23. edycji Harcerskiej Służby Pamięci na Wschodzie oraz 10. rocznicy odnowionego ośrodka w szkole w Kostiuchnówce.

21 sierpnia o 12.00 w Polskim Lasku zostanie odprawiona msza święta. W programie są również: apel harcerski, okolicznościowe wystąpienia oraz złożenie kwiatów i zapalenie zniczy na grobach legionistów na Polskim Cmentarzu Wojennym.

Po południu będzie można zwiedzić Centrum Dialogu Kostiuchnówka, spotkać się z jego twórcami, a także z harcerzami ZHP Chorągwi Łódzkiej, Hufca «Wołyń» Harcerstwa Polskiego na Ukrainie i organizacji skautowej «Płast» z obwodu rówieńskiego oraz z Polakami z Łuckiego Okręgu Konsularnego.

O 21.30 na cmentarzu legionowym w Polskim Lasku odbędzie się pokaz monodramu Huberta Kułacza «Ego te absolvo».

MW

Центр діалогу «Костюхнівка» Лодзької хоругви Спілки польського харцерства і фундація Центру діалогу «Костюхнівка» запрошують на заходи із вшанування 105-ї річниці битви під Костюхнівкою, 237-ї річниці Харцерської служби пам'яті на Сході та 10-ї річниці створення центру в місцевій школі.

21 серпня о 12.00 в Польському лісі відбудеться богослужіння. У програмі є також харцерська переключка, промови запрошених гостей, покладання квітів та лампадок на Польському військовому кладовищі.

Після обіду можна буде відвідати Центр діалогу «Костюхнівка», зустрітись з його засновниками, а також із харцерами Лодзької хоругви Спілки польського харцерства, загону «Волинь» Польського харцерства в Україні, пластунами з Рівненської області та поляками з Луцького консульського округу.

О 21.30 на цвинтарі в Польському лісі розпочнеться показ монодрами «Ego te absolvo» Губерта Кулача.

BM

Danuta Stenka – aktorka, która lubi nieustanne wyzwania

Данута Стенка – актриса, яка любить безкінечні випробування

Свою кар'єру zaczęła na scenie Teatru Współczesnego w Szczecinie, gdzie między innymi zagrała w przedstawieniu «Czarownice z Salem». Potem występowała w Teatrze Nowym w Poznaniu oraz w Teatrze Dramatycznym w Warszawie. Teatr dał jej wszystko, co może ofiarować aktorowi.

W teatrze grała między innymi rolę Pauliny w «Białym małżeństwie» Tadeusza Różewicza, Zofię w «Matce» Witkacego, Anabellę w «Portrecie» Sławomira Mrożka, Marię w «Woyzecku» Georga Buchnera, tytułową rolę w «Elektrze» Sofoklesa, panią Rollison w «Dziadach» Adama Mickiewicza oraz Archaniola w «Kordianie» Juliusza Słowackiego.

W 2016 r. otrzymała owację na stojąco i brawę za występ w monodramie «Koncert życzeń», w którym nie padło ani jedno słowo. Wszystko zostało zagrane: nasza samotność w świecie pełnym wydarzeń, przeciekający nam przez palce czas, banalność codziennych czynności, opanowujący nas konsumpcjonizm, pytania o sens naszego życia i jego tragizm. Jak duże umiejętności aktorskie trzeba posiadać, aby utrzymać uwagę widzów przez cały monodram bez jednego słowa?

Znana jest także z wielu filmów. Wśród najśłynniejszych i najbardziej popularnych należy wymienić komedie: «Nigdy w życiu», «Lejdis», «Idealny facet dla mojej dziewczyny». Zagrała też rolę generałowej Róży w słynnym filmie «Katyń» Andrzeja Wajdy oraz w «Planecie singli», «Baby blues», «Sztuca kochania», «Wilkołaku».

Osobną dziedziną jej wyzwań są seriale. Wśród nich najbardziej znane to: «Boża podszewka», «Boża podszewka 2», «Czas honoru», «Ekstradycja», «Niania», «Ojciec Mateusz», «Nieobecni».

Występowała w wielu przedstawieniach Teatru Telewizji, między innymi zagrała Norę w dramacie Ibsena, Annę w «Iwanowie» Czechowa i Lady Milford w «Intrydze i miłości» Schillera.

Jej kolejne wyzwanie to czytanie kaszubskiego tłumaczenia Biblii w wejherowskiej kolegiacie podczas corocznych koncertów w ramach projektu «Verba Sacra». Ta aktywność jest związana z pochodzeniem aktorki: urodziła się w Sierakowicach, a dzieciństwo spędziła w miejscowości Gowidłino na Kaszubach.

Następna jej pasja to udział w akcjach społecznych. W 2008 r. wzięła udział w kampanii «Chroń życie przed rakiem szyjki macicy». W 2015 r. została ambasadorką kampanii społecznej Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących «Tęcza» pod hasłem «Zobacz. Niewidome dzieci», w 2016 r. wystąpiła w akcji społecznej «Kultura na Widoku», a w 2018 r. zaangażowała się w kampanię na rzecz badania oczu «Czas na wzrok 40+».

Zdobyła liczne nagrody filmowe, w tym pięć Złotych Kaczek, dwa Orły i Złoty Mikrofon oraz

«Paszport» – nagrodę przyznaną przez tygodnik «Polityka». Została uhonorowana Srebrnym Medalem «Zasłużony Kulturze Gloria Artis» i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Danuta Stenka grała i gra u znanych i wybitnych reżyserów: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Warlikowskiego, Izabelli Cywińskiej, Grzegorza Jarzyny, Jacka Bromskiego, Mai Kleczewskiej i Janusza Majewskiego. Miała szczęście do dobrych reżyserów, z którymi jej się świetnie pracowało. Zdaje sobie sprawę, że czas ucieka szybko i ciągle potrzebuje nowych wyzwań, aby wyrazić siebie, własne emocje, myśli i spróbować odnaleźć sens swojego życia.

«Za dużo jest teraz porządku, za mało szaleństwa – tak czuję. I to mnie męczy, bo w moim wieku czas dla aktorki zaczyna się skracać, a we mnie zostało jeszcze sporo do powiedzenia, jeszcze wiele w sobie mogę odkryć, ale wiem, że dokonam tego tylko, jeżeli zdobędę się na ryzyko w swoim zawodzie. Potrzebuję wyzwań» – powiedziała w jednym z wielu wywiadów.

Zachęcamy serdecznie czytelników «Monitora Wołyńskiego» do obejrzenia filmów, seriali i przedstawień z udziałem tej pięknej, intrygującej, nieustannie poszukującej nowych wyzwań wybitnej polskiej aktorki.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowla przez ORPEG

Na zdjęciu: 1. Danuta Stenka, 2000 r. Autor: Paweł Matyka, CC BY-SA 4.0.

Свою кар'єру Данута Стенка розпочала на сцені Сучасного театру в Щецині, де зіграла, зокрема, у виставі «Салемські відьми». Потім вона виступала в Новому театрі в Познані та у Варшавському драматичному театрі. Театр дав їй усе, що тільки може дарувати актору.

У театрі вона грала Пауліну в «Непорочному мар'язі» Тадеуша Ружевича, Зофію в «Матері» Вітказія, Анабель у «Портреті» Славоміра Мрожека, Марію у «Войцеку» Георга Бюхнера, головну роль в «Електрі» Софокла, пані Роллісон у «Дзядях» Міцкевича чи Архангела в «Кордіані» Юліуша Словацького.

У 2016 р. глядачі влаштували їй овації стоячи і подарували зливу оплесків за виступ у монодрамі «Концерт на замовлення», в якій не прозвучало жодного слова. Було зіграно все: людську самотність у сповненому подіями світі, час, що протікає кризь пальці, банальність буденного, спожи-вацтво, яке нас опанує, питання про сенс нашого особистого життя і його

трагізм. Якими ж неймовірними акторськими здібностями треба володіти, щобі приковувати до себе увагу глядачів упродовж всієї монодрами без єдиного слова!

Данута Стенка відома багатьма фільмами. Серед найвідоміших потрібно назвати комедії «Ніколи в житті», «Пані», «Ідеальний хлопець для моєї дівчини». Вона зіграла й роль генеральші Розі у відомій стрічці «Катинь» Анджея Вайди, в «Планеті самотні», «Бебі блюз», «Мистецтві кохання», «Вовкулаці».

Окрема сфера її діяльності – серіали. Найпопулярніші – «Божа підкладка», «Божа підкладка – 2», «Час честі», «Екстрадиція», «Няня», «Панотець Матеуш», «Відсутні».

Данута Стенка виступала в багатьох виставах Театру телебачення. Зіграла Нору в драмі Ібсена, Анну в п'єсі Чехова «Іванов» і леді Мілфорд у «Підступності та коханні» Шиллера.

Чергове її випробування – озвучення кашубського (одна з етнічних груп у Польщі, – перекл.) перекладу Біблії у Вейгерівському костелі під час щорічних концертів у рамках проекту «Verba Sacra». Ця активність пов'язана з походженням актриси, адже вона народилася в Сераковіцах, а дитинство провела у селі Говідліно на Кашубах.

Наступне захоплення – це громадські акції. У 2008 р. вона взяла участь у кампанії «Вбережемо життя від раку шийки матки». У 2015 р. стала обличчям соціальної акції Спілки батьків і друзів дітей зі сліпотою та вадами зору «Райдуга» під девізом «Побач. Незрячі діти», у 2016 р. виступила в соціальній акції «Видима культура», а у 2018 р. взяла активну участь у кампанії з перевірки зору «Час на зір 40+».

Актриса отримала численні кінонагороди, наприклад, п'ять «Золотих качок», два «Орли», «Золотий мікрофон» та «Паспорт» тижневика «Політика». Її нагородили срібною медаллю «За служений діач культури Gloria Artis» і кавалерським хрестом Ордену відродження Польщі.

Данута Стенка грала і грає у видатних режисерів: Анджея Вайди, Кшиштофа Варліковського, Ізабелли Цивінської, Гжегожа Яжини, Яцека Бромського, Маї Клечевської і Януша Маєвського. Їй щастило на хороших режисерів, із якими вона мала чудову співпрацю. Актриса усвідомлює, що час проминає швидко, тому їй необхідні все нові випробування, щобі виразити себе, власні емоції, думки і спробувати вербалізувати сенс свого життя.

«Зараз забагато порядку, замало нерозважності – саме так я відчуваю. І це мене гнітить, бо в моєму віці час для актриси починає прискорюватися, а всередині мене залишилося так багато невисловленого, я ще багато чого можу в собі відкрити, але знаю, що досягнути це я зможу тільки тоді, коли зважусь на ризик у своїй професії. Мені просто необхідні випробування», – сказала Данута в одному зі своїх багатьох інтерв'ю.

Сердечно заохочуємо читачів «Волинського монітора» переглянути фільми, серіали та спектаклі за участю цієї прекрасної, загадкової і видатної польської актриси, яка постійно перебуває в пошуках нових випробувань.

Веслав ПИСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови, скерований до Ковеля
організацією ORPEG

На фото: Данута Стенка, 2000 р. Фото Paweł Matyka, CC BY-SA 4.0.

Без попередньої реєстрації

«Подання візових анкет іноземцями, які отримали стипендію від польської держави в рамках програм NAWA, відбувається без попередньої реєстрації», – повідомляє Генеральне консульство РП у Луцьку.

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Науковці, докторанти і студенти, які отримали стипендію від Польщі в рамках однієї з програм Національного агентства академічних обмінів (NAWA), мають можливість подавати документи для отримання польської візи без попередньої реєстрації в Пунктах прийому

візових анкет у Луцьку, Рівному й Тернополі (щовівторка з 8:30 до 16:30) та безпосередньо в Генеральному консульстві РП у Луцьку (щосередини з 9:00 до 13:00, вулиця Дубнівська, 226).

Джерело: Генеральне консульство РП у Луцьку

Rodzinne spotkania, czyli u cioci na imieninach

Посиденьки з ріднею, або У тьоті на іменинах

Od czasu do czasu, na oko tak raz do roku, przychodził radosny moment, że bliższa i nieco dalsza rodzina spotykała się u ukochanej cioci Zosi na imieninach. Rzeczona siostra ojca czyniła już dość wcześnie przygotowania do tego ważnego wydarzenia.

Na wzór doświadczonego chomika gromadziła jadło oraz napitki, aby zaspokoić wszelkie kulinarne gusta gości, którzy wyznaczonego dnia zwalali się jej na kark głodni jak wilki. Sprawiali tym samym wrażenie, jakby od miesiący nic w ustach nie mieli i normalnie głodem przydzielali. Z wielkim trudem przygotowane posiłki znikły w tempie błyskawicznym, jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej, niczym kamfora.

Stół, jak zwykle, ugiął się pod ciężarem wszelkiego spożywczego dobra. Potencjalni goście już na samą myśl cieszyli się wizją wspaniałych mięs, sałatek, ciast i tortów, z których cioteczka Zofia słynęła na całą rodzinę i cieszyła się zasłużonym uznaniem.

Wszelako, jak to w życiu bywa, nic nie ma za darmo. Aby skosztować wymyślnych specjałów, których smak snił się później po nocach, należało jednak sownie się opłacić. Broń Boże nie chodziło o pieniądze ani nawet o kosztowne prezenty, które Zofia z godnością i uprzejmym uśmiechem w swej wspaniałomyślności przyjmowała.

Pasją i konikiem ciotki było wsadzanie swojego długiego, chudego nosa w najbardziej prywatne i osobiste sprawy innych ludzi. Bez ogródek i dodatkowych ceregieli, już na wstępie, bombardowała przychodzących głośnymi pytaniami o ich stan cywilny, majątkowy i zdrowie. Bez żenady wygłaszała tyrady na temat wyglądu pierwszej żony wujka Henia, która była uprzejma zdradzić go z najlepszym przyjacielem (co oczywiście zostało w tzw. międzyczasie wszystkim przypomniane).

Zatem jeśli nerwy gości były jak postronki, a relanium przed wyjściem wypite, to można było na imieniny się wybrać. Młodziej, jak to zwykle z nieletnimi bywa, broniła się rękoma i nogami przed takimi wizytami. Na nic się to jednak zdało, albowiem i tak przyobleczeni w strój odświętny, z miną skwaszoną i głową spuszczoną z rezygnacją, wraz z rodzicami zjawiali się w progu ciotczyńnego mieszkania gotowi przyjąć wszelkie ciosy.

Dla wielu to rodzinne spotkanie było prawdziwą gehenną. Po latach, kiedy ciotka Zofia przeniosła się do lepszego świata, nagle okazało się, że bardzo wszystkim brakuje jej wścibskiego nocha.

Coś na oko – chodzi o określenie czegoś w przybliżeniu, z niewielką dokładnością.

Zwalić się komuś na kark, czyli przyjąć do kogoś niespodziewanie w odwiedziny i raczej dość długo zostać.

Głodny jak wilk, a więc bardzo głodny.
Znikać jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki lub jak kamfora, czyli szybko, cicho i bez śladu.

Uginający się stół to taki, na którym znajduje się dużo wyśmienitych potraw.

Mieć konika – oznacza bycie właścicielem żywego stworzenia (w tym wypadku konia), ale w rozumieniu przenośnym chodzi oczywiście o posiadanie jakiegoś hobby, zainteresowania, bycie zakręconym na jakimś punkcie.

Wsadzać nos w nie swoje sprawy – być osobą wścibską, interesującą się w nadmiarze życiem innych ludzi.

Bez ogródek, czyli wprost.
Mieć nerwy jak postronki, a więc mocne, to określenie kogoś opanowanego, bardzo spokojnego.

Bronić się rękami i nogami, czyli ze wszystkich sił.

Skwaszona mina oznacza zły humor, niezadowolony.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Час від часу, на око десь раз на рік, надходив радісний момент, коли ближча і трохи дальша рідня зустрічалася в улюбленої тітки Зосі на іменинах. Вищезгадана батькова сестра заздалегідь розпочинала приготування до цієї важливої події.

Немов досвідчений хом'як вона накопичувала їдло та трунки, щоби заспокоїти будь-які кулінарні смаки гостей, які у визначений день звалювалися їй на кark голодні як вовки. Вони справляли враження ніби місяцями нічого в роті не мали і просто вмирили з голоду. Приготовані з великими зусиллями страви зникали в блискавичному темпі як за помахом чарівної палички, ніби камфора.

Стіл, як завжди, угинався під натиском усяких споживчих благ. Потенційні гості тишилися самою думкою про прекрасну печеню, салати, тістечка і торт, якими тітонька Зofія славила на всю родину.

Проте, як часто трапляється в житті, безплатним сир буває тільки в мишоловці. Щоби скуштувати ці вишукані делікатеси, треба було заплатити неабияку ціну. Та, Боже борони, тут не йшлося про гроші чи цінні подарунки, які Зофія достойно і з ввічливою усмішкою великодушно приймала.

Пристрастю і коником тітки було пхати свого довгого худого носа в найбільш особисті справи інших людей. Без недомовок і додаткових церемоній першими ж словами вона бомбардувала візитерів гучними запитаннями про здоров'я, їхній сімейний та майновий стан. Без тіні ніяковості вона виголосувала тиради щодо вигляду першої дружини дядька Генріха, яка зволила

зрадити його із найкращим другом (про що, звісно, вона всім не забувала нагадати).

Тобто якщо в гостей нерви були як посторонки, а перед виходом було прийняте заспокійливе, то на іменини можна були йти. Молодь же, як це зазвичай буває з неповнолітніми, боронилася руками й ногами від таких візитів. Проте це не діяло, тому зодягнені у святковий костюм, із кислим обличчям і приречено опущеною головою вони разом із батьками з'являлися на порозі тітчиної квартири, готові прийняти будь-які удари.

Не для одного ці родинні посиденьки були істинною геєною. Проте коли пройшли роки й тітка Зофія перебралася до кращого світу, раптово виявилось, що всім дуже не вистачає її безпardonного носаря.

Щось на око (coś na oko) – ідеться про визначення чогось приблизно, з незначною точністю.

Звалитися комусь на kark (zwalić się komuś na kark) – прийти до когось несподівано в гості і залишитися на довгий час.

Голодний як вовк (głodny jak wilk) – дуже голодний.

Зникати як за помахом чарівної палички або як камфора (znikać jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki lub jak kamfora), тобто швидко, безгучно і безслідно.

Аж стіл угинається (uginający się stół) – коли на столі містяться багато чудових страв.

Мати коника (mieć konika) – бути власником живого створіння (в нашому випадку коня), а в переносному розумінні йдеться, звісно, про те, що людина має якесь хобі, зацікавлення, що вона звихнулася на якомусь пунктику.

Пхати носа не у свої справи (wsadzać nos w nie swoje sprawy) – бути надокучливим, цікавитися понад міру життями інших людей.

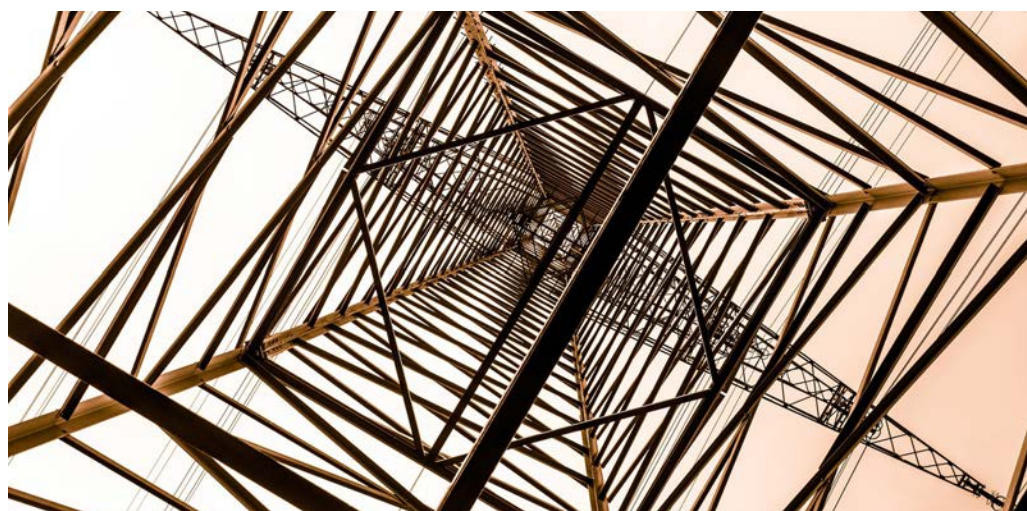
Без недомовок (bez ogródek), тобто прямо-лінійно, прямо в очі.

Мати нерви як посторонки (mieć nerwy jak postronki), тобто міцні, бути дуже врівноваженим, спокійним.

Боронитися руками й ногами (bronić się rękami i nogami), тобто зі всіх сил.

Кисле обличчя (skwaszona mina) означає поганий настрій, невдоволення.

Габрієля ВОЗНЯК-КОВАЛІК,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

Współpraca z wydawnictwem

Wydawnictwo «Episteme» z Lublina zaprasza do składania ofert cenowych na redakcję i korektę tekstów w języku polskim.

Wymagania: minimum 2-letnie doświadczenie w redakcji i korekcie tekstów polskojęzycznych, znajomość zasad językowych, terminowe wykonywanie zleceń, własna działalność gospodarcza.

Portfolio oraz oferty z podaniem stawki za arkusz wydawniczy należy przesłać na adres: wydawnictwo.wspolpraca@gmail.com

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Водій автотранспортних засобів	30 000	Здійснення вантажних перевезень за кордон автомобілем «Рено преміум» (Євро 5) з тентом або рефрижератором, наявність закордонного паспорту обов'язкова, бажана наявність чіп-карти та досвіду поїздок за кордон	Майстер будівельних та монтажних робіт	16 500	Забезпечує виконання будівельно-монтажних робіт відповідно до робочих креслень, проекту організації робіт, виробничого плану та нормативних документів. Контролює дотримання технологічної послідовності виробництва та забезпечує належну якість робіт. Вміння вільно читати креслення. Вахтовий метод роботи 15/15; відрядження по Україні	Електромонтажник будівельний	15 000	Монтаж освітлювальних приладів (вуличне освітлення), кабельних трас, щитів розподілу, управління та обліку. Монтаж ТП, РП, КЛ 10 і 0,4 кВ, блискавкозахисту. Монтаж і підключення щитового обладнання. Протяжка кабелю, монтаж світильників, розеток, вимикачів і т. д. Готовність до частих відряджень
Водій автотранспортних засобів	25 000	Водій міжнародних перевезень Україна-Польща, наявність картки водія для таксографа, бажано посвідчення АDR, категорія СЕ. Заробітна плата 25-30 тис. грн	Водій автотранспортних засобів	15 500	Оклад+ премії (15-17 тис. грн). Водій сміт-тевозів – вантажних автомобілів з маніпулятором, вивезення твердих побутових відходів по місту Луцьку та Луцькому району, контроль за належним технічним станом закріпленого транспортного засобу, здійснюють довіз на роботу та з роботи працівників	Електромонтажник силових мереж та електроустановування	15 000	Монтаж щитів управління та високовольтного обладнання, релейних схем захисту та автоматики, монтаж силових та трансформаторних підстанцій, монтаж зовнішнього та внутрішнього освітлення
Водій автотранспортних засобів	25 000	Водій-далекобійник категорії Е, автомобіль «Рено преміум» (Євро 5), тент-штора, наявність таксо-карти або готовність її виготовити, робота по Західній Україні (кругорейсовий маршрут)	Авторемонтник	15 000	Знання технічних характеристик легкових автомобілів, ремонт легкових автомобілів	Інженер з програмного забезпечення комп'ютерів	15 000	Налагодження роботи програмного комплексу 1С Бухгалтерія 8,3 УПП (управління виробничим підприємством). Контроль за коректністю внесення даних. Аналіз собівартості продукції. Щомісячний аналіз фінансового результату. Оптимізація програми під інші завдання підприємства. Співбесіда після подачі резюме (бажано з фото). Email – zahidprompak@gmail.com
Водій автотранспортних засобів	20 000	Перевезення вантажів по Європі (Німеччина, Нідерланди, Бельгія), тягач з напівприцепом, тент	Бетоняр	15 000	Робота з бетоном на будівельних об'єктах міста та області	Інженер з проектно-кошторисної роботи	15 000	Знання програми АВК або аналогів. Досвід роботи з проектно-кошторисними документами, знання у сфері кошторисного ціноутворення, складання калькуляції (димовідведення, пожежна автоматика, водяні системи, пожежні трубопроводи). З/п 15000 + премія
Інженер з проектно-кошторисної роботи	20 000	Складання кошторисів на основі відомостей обсягів робіт (дефектних актів), калькуляції вартості виготовлення виробів та конструкцій. Розрахунок вартості машино-годин роботи будівельних машин і механізмів. Узгодження кошторисів та складання актів виконаних робіт КБ-2в та підготовка пакету документів під час проведення взаєморозрахунків з замовником за виконані роботи. Розробка розділу «Кошторисна документація» в складі Робочий проект, Проект. Знання програмного комплексу АВК-5 (або аналогів). Досвід роботи	Виконавець робіт	15 000	Забезпечує виконання виробничих завдань відповідно до графіків і проектів виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних робіт, введення об'єктів у дію у встановленні строки. Організовує виконання будівельно-монтажних робіт згідно з проектною та технічною документацією, будівельними нормами та правилами, технічними умовами й іншими нормативними документами. Складає заявки на будівельні машини, транспорт, засоби механізації і т. д.	Інженер з проектно-кошторисної роботи	15 000	Попередньо телефонувати 0670070550. Здійснювати перевірку правильності складання кошторисної документації, актів виконаних робіт, відповідність її діючим нормативним документам. Виїзд на об'єкти будівництва та до замовника для зачі виконаних робіт. Досвід роботи в будівництві
Майстер будівельних та монтажних робіт	20 000	Управління будівельно-монтажними роботами на об'єкті. Визначення обсягів робіт згідно проектною документації. Формування обсягів для актів виконаних робіт. Контроль за рухом ТМЦ на дільниці. Вміння вільно читати креслення. Готовність до відряджень. Вахтовий метод роботи 15/15. Проживання, проїзд за рахунок підприємства. Досвід роботи від 1 року	Виконавець робіт	15 000	Організація будівельних робіт; знання нормативно-технічної документації згідно ДБН; розрахунок і замовлення матеріалів; щоденне планування робіт; володіння всіма циклами будівельних робіт; облік інструменту та обладнання; робота з проектом (робочими кресленнями), перевірка, аналіз; підписання актів виконаних робіт; підписання актів у складі виконавчої документації; контроль роботи і звіт головному інженеру; знання сучасних будівельних матеріалів, обладнання, технологій. Виїзд на об'єкти будівництва	Інженер з проектно-кошторисної роботи	15 000	Складання кошторисів, калькуляцій вартості виготовлення виробів та конструкцій. Розрахунок вартості маш.-год роботи будівельних машин і механізмів. Узгодження кошторисів та складання актів виконаних робіт КБ-2в та підготовка пакету документів під час проведення взаєморозрахунків з замовником за виконані роботи. Розробка розділу «Кошторисна документація». Знання програмного комплексу АВК-5
Машиніст крана (кранівник)	20 000	Машиніст баштового крану, працювати на будівництві, наявність посвідчення	Виконавець робіт	15 000	Організація та ведення робіт по зовнішніх мережах водопроводу та каналізації	Інженер-будівельник	15 000	Оклад + премія. Отримання вихідних даних, супровід розробки та погодження проектною документації, співпраця зі службами міста. Проводити загальнотехнічні огляди будівель. Забезпечує поточний ремонт елементів будівель, попереджує можливість обрушень. Контролює стан перекриттів та конструкцій будівлі. Веде технічний журнал з експлуатації будівлі до якого вносяться записи про виконані роботи із зазначенням виду і місця робіт. Досвід роботи в будівництві
Підсобний робітник	20 000	Роботодавець житомирський. Робота вахтовим методом 15/15, забезпечує житлом. Роботи на пиломатеріалі, збірка піддонів. Зарплата + премія за виконання плану. Оплата щотижня	Водій автотранспортних засобів	15 000	Водій на вантажному автомобілі з причепом. Доставка матеріалів для дорожнього будівництва, асфальтні роботи. Можливі відрядження по Волинській області	Каменотес (оброблення каменю)	15 000	Різка брил різних порід каменю на спеціальних верстатах. Навчання на робочому місці
Слюсар з експлуатації та ремонту газового устаткування	20 000	Чистка та промивка теплообмінників газових котлів Bosch, наявність власного легкового автомобіля, порядність, відповідальність, бажання працювати на результат	Водій автотранспортних засобів	15 000	Здійснення вантажних перевезень, наявність категорії Е, догляд за технічним станом транспортного засобу	Коваль ручного кування	15 000	Робота на виробничій базі в ковальському цеху виробництва чавунних виробів
Інженер	18 500	Інженер з промислової автоматизації. Організовувати та проводити планові обслуговування обладнання; проводити аварійні ремонтні роботи виробничого обладнання; проводити навчання електротехнічного персоналу з метою підвищення кваліфікації; розробляти інструкції та алгоритм реагування та запобігання поломок; підбір замінників технічних засобів автоматизації; участь у проектах з розширення виробництва, у тому числі запуск нового виробничого обладнання з виготовлення поролону	Водій навантажувача	15 000	Навантаження будівельних матеріалів, пісок, камінь	Майстер	15 000	Організація роботи швейного цеху; здійснення міжпроцесного контролю; здійснення контролю за дотриманням технологічної дисципліни у цеху; контроль виконання планових завдань; контроль якості. Знання технології виробництва верхнього одягу
Майстер будівельних та монтажних робіт	18 000	Монтаж силових кіл та трансформаторних підстанцій, монтаж зовнішнього та внутрішнього освітлення, керування бригадою робітників, написання встановленої звітності	Дизайнер інтер'єру	15 000	Здійснення ескізів, підбір матеріалів, консультація. Знання будівельних креслень	Маляр	15 000	Автомалляр на легковий транспортні засоби: підбір фарби, підготовка до фарбування, фарбування
Електрогазозварник	17 000	Зварювальні роботи при проведенні внутрішнього водогону. Робота на висоті. Зварювання стиків. Відрядження по Україні	Дорожній робітник	15 000	Виконує прості роботи під час будівництва та ремонту автомобільних доріг, штучних споруд на них та тротуарів. Можливі відрядження по Волинській області	Машиніст екскаватора	15 000	Керування одноковшовим екскаватором. Вахтовий метод роботи 15 днів через 15. Забезпечення житлом
Виконавець робіт	16 500	Управління будівельно-монтажними роботами на об'єкті, визначення обсягів робіт згідно проектною документації; формування обсягів для актів виконаних робіт; формування заявок на ТМЦ згідно проектною документації; контроль за рухом ТМЦ на дільниці; здійснення контролю за своєчасним забезпеченням бригади і робітників інструментом, пристроями; вміння вільно читати креслення. Вахтовий метод роботи 15/15, відрядження по Україні	Друкар офсетного плоского друкування	15 000	Роботи в цифровій друкарні SIDE BY SIDE, знання поліграфічних процесів та технологій. Перевіряти справність устаткування, пристосувати і інструментів, блокувальних і інших пристроїв. Перевіряти комплектність форм, отриманих на замовлення та їх якість			

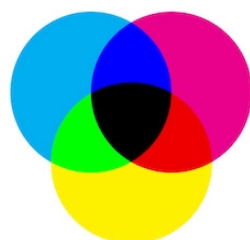
За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:

43021 м. Луцьк, вул. Ярошчука, 2;

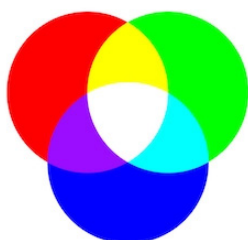
тел.: +38(03322) 72-72-58, 24-92-68, (067) 199-03-28.

Робота у видавництві

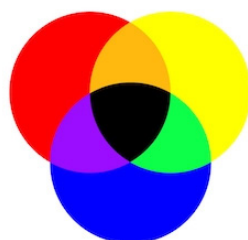
WORK

CMYK

RGB

RYB

Люблінське видавництво «Episteme» шукає для дистанційної співпраці досвідчених верстальників, переважно наукових текстів.

Серед вимог до кандидатів – обов'язкове володіння польською мовою, пакетом Adobe (InDesign, Photoshop, Illustrator) та іншими інструментами, придатними для DTP. Додатковою перевагою буде вміння розробляти обкладинки, брошури та логотипи.

Від кандидатів очікують також дотримання термінів, організованості, бажання здобувати новий досвід і вміння у співпраці з редакційним колективом.

Зі свого боку видавництво пропонує регулярні замовлення та можливість розвитку.

Зацікавлені особи можуть надіслати своє портфоліо, резюме польською мовою, а також цінові пропозиції верстки публікації обсягом 14 обліково-видавничих аркушів на електронну адресу: wydawnictwo.wspolpraca@gmail.com.

Szkoła dobrej jakości: złoż wniosek rekrutacyjny do udziału w projekcie

Fundacja Wolność i Demokracja zaprasza do udziału w projekcie «Szkoła dobrej jakości». Oferta jest skierowana do szkolnictwa społecznego funkcjonującego m.in. na Litwie, Ukrainie, Łotwie.

«W ramach projektu opracujemy i dostosujemy do potrzeb Twojej szkoły społecznej indywidualną platformę edukacyjną z wykorzystaniem narzędzi Moodle, która zapewni sprawne funkcjonowanie szkoły w warunkach nauczania on-line» – czytamy na stronie Fundacji.

Zespoły wyłonionych szkół (dyrekcje i nauczyciele) zostaną przeszkoleni w zakresie:

- tworzenia i dalszej rozbudowy modułów edukacyjnych na platformie,
- prowadzenia interakcji z uczniami na platformie edukacyjnej,
- zamieszczenia materiałów edukacyjnych umożliwiając uczniowi dotarcie do treści podręcznikowych.

Fundacja Wolność i Demokracja zapewni sześć miesięcy doradztwa, opiekę merytoryczną i techniczną.

W drodze konkursu zostanie wyłonionych 20 podmiotów szkolnictwa społecznego, dla których zostanie zbudowanych 20 platform szkolnych.

Wniosek rekrutacyjny można złożyć on-line do 30 sierpnia 2021 r.: <https://forms.gle/hGpm-KAv2PcX2n8Pn6>

Rezultaty konkursu zostaną ogłoszone do 5 września 2021 r.

Więcej szczegółów na stronie: www.wid.org.pl/SDJ

Projekt «Szkoła dobrej jakości» jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021, a realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Źródło: wid.org.pl

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Szkoła dobrej jakości” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

У Луцьку проводять набір учнів для вивчення польської мови

Товариство польської культури на Волині імені Еви Фелінської (Луцьк, вулиця Крилова, 5/7) проводить набір учнів до суботньо-недільної школи на 2021–2022 н. р.

Організація запрошує до вивчення польської мови дітей 2005–2011 р. н., а також дорослих із різним рівнем знання мови.

Початок занять – 1 жовтня 2021 р.

Запис до школи триватиме з 1 до 30 вересня 2021 р.

Зацікавлених просимо звертатися щодня з 12.00 до 15.00 за адресою: Луцьк, вулиця

Крилова, 5/7, Товариство польської культури на Волині імені Еви Фелінської (вхід у товариство з двору, з протилежної сторони від вулиці Крилова) або за телефонами: (0332) 72 54 99 чи 066 596 77 05.

BM

Projekt wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Polskie media na Ukrainie 2021-2022” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Publikacja відображає лише погляди автора/авторів і не представляє офіційну позицію Канцелярії голови Ради міністрів РП

Проект підтримує Канцелярія голови Ради міністрів РП у рамках конкурсу «Полонія та поляки за кордоном 2021». Проект «Польські медіа в Україні 2021-2022» реалізує фундація «Свобода і демократія»

Założyciel/Zasnovnik - Valentyn WAKOLIUK
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLIUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Anatolij OLICH/Анатолій ОЛІХ

Główny redaktor: Valentyn WAKOLIUK
Korektorzy: Olga SZERZEN, Piotr KOVALIK
Співпраця: Ядвіга ДЕМЧУК, Уршуля ОБЕРДА
Технічний редактор: Анатолій ОЛІХ
Відповідальний редактор: Олександр СВІЦА
Переклад: Світлана ПИЗА, Наталія ДЕНИСЮК

Adresa redakції:
43025 Луцьк, вул.Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
facebook.com/MonitorWołyński
twitter.com/MonitorWołyński

Свідоцтво про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 р.
Тираж: 3000. Замовлення: 1991
Друк: ПП «Волинська друкарня»
Луцьк, пр. Воли 27.
Друк офсетний, формат А3

Monitor
Wołyński

www.monitor-press.com